Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 242. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 7-го ЛИСТОПАДА 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 7, 1978 No. 242. VOL. LXXXV.

В Ню Йорку відбулася сесія Головної Ради НТШ

Д-Р ВОЛОДИМИР МАЦЬКІВ ОЧОЛИВ ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАРІЯТ

Ню Йорк (Я. П.). — У п'ятницю, 27-го жовтня ц. р., в приміщенні американського Наукового Товариства ім. Шевченка після довгої перерви відбулася Сесія Головної Ради НТШ, яка очолює чотири НТШ в ЗСА, Канаді, Европі й Австралії.

У Сесії взяли участь члени Генерального Секретаріяту: президент д-р Ярослав Падох і генеральний секретар д-р Петро Стерчо; представники НТШ в ЗСА д-р Роман Осінчук, ред. Іван Кедрин Рудницький і д-р Микола Богатюк; представники НТШ в Канаді д-р Богдан Стебельський, голова, і д-р Володимир Мацьків; і представник НТШ в Австралії д-р Юрій Старосольський і делегати чотирьох (на всіх п'ять) Секцій НТШ — д-р Осип Андрушків, д-р Василь Лев, д-р С. Крашенніков і д-р Микола Чировський. Проводив нарадами Сесії д-р Падох, а секретарював д-р Стерчо.

Відкриваючи Сесію, д-р Падох висловив вдоволення, що після шести з половиною років представники НТШ й Секцій знову зійшлися, щоб затіснити зв'язки поміж всіми членами НТШ і спільно намітити свої завдання й пляни їх реалізації. В обличчю нового, жорстокішого, як в часах валуївщини, наступу на українську культуру, зокрема в Україні, українська наука й її установи в вільному світі мусять скріпити свою працю взаємною кооперацією й концентрацією. Д-р Падох відмітив, що утворена усіми чотирма НТШ Статутова комісія однодушно схвалила ряд змін й доповнень статуту, які на майбутнє запевнять безперервну й гармонійну співпрацю внутрі цілої системи НТШ.

Вшанувавши світлу пам'ять попередніх президентів Головної Ради, сл. п. д-ра Миколи Чубатого, д-ра Романа Смаль Стоцького, д-ра Євгена Вертипороха, д-ра Матвія Стахова та дуже заслуженого генерального секретаря проф. д-ра Василя Стецюка і привітавши приявного колишнього президента проф. О. Андрушкова, присутні схвалили запропонований секретаріятом порядок нарад і, вислухавши протокол з останньої сесії з 6-го травня 1972 року прийняли його. Після цього генеральний секретар д-р Стерчо звітував про діяльність Генерального секретаріяту, а проф. Андрушків, уповноважений крайовими НТШ — контролер, склав звіт з перевірки діяльности й каси Головної Ради, що їх після дискусії однодушно схвалено.

У дальшому Статутова комісія з'ясувала схвалені нею проєкти змін і доповнень, які були доручені присутнім перед Сесією. Після основної дискусії схвалено запропоновані зміни. Головою комісії й референтом змін на Сесії був д-р Ю. Старосольський, який в комісії репрезентував Европейське і Австралійське НТШ; секретарем був делегат НТШ в ЗСА, д-р Володимир Савчак,, а членами д-р Олександер Соколишин, делегат НТШ в Канаді й члени Генерального Секретаріяту д-р Падох і д-р Стерчо.

Після цього обрано новий Генеральний Секретаріят, до якого ввійшли: д-р В. Мацьків — президент, д-р Василь Ленцик — генеральний секретар і д-р Б. Стебельський — касир. Заступниками президента встановлено за чергою: голови крайових НТШ в ЗСА, Европі та Австралії, а у випадку потреби, уповноважено Секретаріят дібрати заступників генерального секретаря чи касира.

Новообраний Президент НТШ є відомим науковцем в Канаді. Народжений у

(Закінчення на стор. 4)

Президент Картер підписав закон щодо допомоги шкільництву

Вашінгтон. — У середу, 1-го листопада, президент Джіммі Картер підписав закон, схвалений 95-им Конгресом, каденція якого закінчилася в половині жовтня, який на наступних 5 років призначує 50 більйонів долярів для публічних початкових і середніх шкіл, зокрема шкіл у бідніших частинах Америки і у великих містах. Частина із згаданої суми має піти на безпосередні дотації біднішим учням.

Біля 700 мільйонів долярів із згаданої загальної суми призначено на спеціяльну програму, яка має на меті поліпшити навчання трьох підставових дисциплін: читання, писання і аритметика.

Остаточна версія закону не містить постанови про безпосередню фінансову допомогу приватним і парафіяльним початковим школам, як теж не признано податкових кредитів батькам дітей, які ходять до приватних шкіл, хоча батьки поносять подвійні видатки, бо також платять податки на підтримку публічних шкіл.

Палата Репрезентантів була схвалила фінансову допомогу приватним школам і податкові кредити батькам, але Сенат і президент Картер противилися тим пропозиціям, твердячи, що допомога і податкові кредити противорічили б Першому Додаткові до Конституції ЗСА, який має на меті запевнити „відокремлення релігій від держави".

У жовтні гуртові ціни знову зросли

Вашінгтон. — Департамент торгівлі інформує, що протягом жовтня гуртові ціни на продукти широкого вжитку знову зросли на дев'ять десятих одного відсотка, а зокрема збільшилися ціни на харчові продукти, бо аж на 1,7 відсотка. Таким чином, як вказують самі члени уряду президента Джіммі Картера, передбачування, що протягом решти цього року ціни на продукти широкого вжитку устабілізуються, правдоподібно не сповняться.

Президент Картер, урядові економісти і спеціялісти із приватного сектора виявили стурбовання жовтневою статистикою, а Президент заявив, що жовтневий зріст в цінах доказує, що всі прошарки американського суспільства мусять включитися в програму Білого Дому щодо поборювання інфляції, програму, яка базована на добровільних обмеженнях в підвищеннях цін і заробітних платень.

Жовтневий зріст в гуртових цінах буде незабаром віддзеркалений збільшенням роздрібних цін у крамницях.

Прикордонні зудари між китайцями і в'єтнамцями тривають

Бангкок. — Московське радіо передало інформацію, що прикордонні зудари між китайськими і в'єтнамськими військовими частинами набирають на силі. Минулого тижня в п'ятницю, 3-го листопада відбувся великий бій між китайцями і в'єтнамцями з участю танків, літаків, артилерії, ракет й іншої зброї.

З переловленої в Бангкоку передачі відомо, що в'єтнамці потерпіли велику поразку і в бою загинуло понад 200 вояків. Китайські частини, згідно з цим повідомленням, вдерлися на в'єтнамську територію, зайняли село Као Ланг (135 миль від Ганою) і розбили по дорозі усі в'єтнамські частини, які намагалися ставити їм спротив.

Цей випадок трапився якраз в часі візити до Москви в'єтнамських верховодів. Радіо Ганой повідомило, що зудар між військами Китайської Народної Республіки і В'єтнаму був дуже серйозний і за нього повинні відповісти перед в'єтнамським народом „китайські ворохобники війни". Військові спостерігачі відмічують, що В'єтнам веде тепер відкриту війну проти двох комуністичних країн — КНР і Камбоджі.

Трудо закликає до приспішення конституційних реформ

Оттава, Канада. — Прем'єр-міністер Еліот Трудо заявив кореспондентам, що Канада є до певної міри поділеною нацією і тому вона потребує якнайскорішої конституційної реформи.

Виступаючи на конференції прем'єрів канадських провінцій Трудо підкреслив, що зв'язки між провінціями у великій мірі втрачені і тому необхідним являються конституційні заходи, щоб знову сконсолідувати країну. Цілий ряд провінцій, наприклад, Альберта і Саскачеван потребують збільшення автономії, поширення самоуправи, щоб таким чином задовільнити місцеве населення. Квебек натомість іде так далеко, що домагається незалежности, так, що й цю справу треба конституційно полагодити. Треба собі усвідомити, — заявив Трудо, що в Альберті і Саскачевані сконцентровані найбільші природні багатства Канади

Конференція прем'єрів 10-ох канадських провінцій тривала аж три дні, бо дуже часто гострі дискусії охоплювали преважливі питання канадської політики, економіки, соціяльного відтинку, спаду вартости канадського доляра тощо. Трудо вірить, що нова конституція не тільки зможе облегшити деякі справи, але також поновити довір'я провінцій до федерального уряду в Оттаві.

Венс і Ґромико плянують знову переговорювати щодо САЛТ II

Совєтський міністер закордонних справ Андрей Ґромико і державний секретар Сайрус Венс під час недавніх переговорів у Москві щодо САЛТ II.

Вашінгтон. — З урядових кіл інформують, що державний секретар Сайрус Венс і совєтський міністер закордонних справ Андрей Ґромико плянують в кінці листопада або на початку грудня відбути в Женеві ще одні наради відносно нового договору щодо обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), щоб остаточно зліквідувати розбіжності між становищами ЗСА і Совєтського Союзу.

Перговори в тій справі недавно відбувалися в Москві, а саме 22-23 жовтня, але тоді не пощастило дійти до остаточного порозуміння. Як вказують аналітики, обидві сторони не можуть погодитися щодо американської „крилатої" ракети, совєтського бомбовика „Бекфаєр", як теж відносно обмежень на розбудову нових ракет і щодо кількости нуклеарних головок-стрілен, які мали б бути прикріплені до тих ракет.

Якщо наступні переговори Венса і Ґромика увінчалися б успіхом, то існує можливість, що незабаром після того відбулася б „вершинна конференція" президента Джіммі Картера і совєтського лідера Леоніда Брежнєва, правдоподібно на Гаваях, під час якої вони підписали б САЛТ II. Однак, як вказують коментатори, вигляди на таку „вершинну конференцію" в цьому році майже неіснуючі, а на початку наступного року — теж дуже малі.

Китай підтверджує замішаність Москви в Ірані

Токіо, Японія. — Віцепрем'єр Китайської Народної Республіки Тенґ Гсіаопінґ заявив минулого тижня в інтерв'ю, яке він дав кореспондентам японської газети, що Пекін поступенно наближатиметься до позитивного полагодження справи із З'єднаними Стейтами Америки і нав'яже з ними, може навіть в недалекому майбутньому, дипломатичні зносини, якщо тільки американські і китайські дипломати зможуть зійтися разом і осунути деякі перешкоди, які стоять на шляху до доброї співпраці між Китаєм і ЗСА.

Перепонами Тенґ уважає все ще існуючі зв'язки американського уряду з Тайваном і зобов'язання Америки боронити Тайван на випадок нападу на нього посторонньої сили.

Тенґ також заповів, що Китай продовжуватиме розбудову своєї атомової бомби. При тому Тенґ обвинуватив Совєтський Союз, що він посилює заколоти в Ірані, і це є ще одним доказом совєтської експансії з метою накинути свою волю іншим народам і поширити гегемонію СССР на інші країни світу. Тому, на думку Тенга, відносини між китаєм і Совєтським Союзом не можуть покращати поки СССР не виречеться своїх імперіялістичних плянів.

Вирятувані американські летуни відлетіли з СССР

Хабаровськ / Токіо. — Минулого четверга, 2-го листопада, 10 членів залоги американського розвідувального літака „ПС Оріон", який тиждень раніше розбився в північній частині Тихого океану, прибули з Хабаровська до Токіо, а з ними перевезено тіла 3-ох інших членів залоги, які згинули в наслідок розбиття літака.

У п'ятницю, 27-го жовтня, уцілілих членів залоги літака „ПС Оріон" вирятував совєтський риболовний корабель „Сєнявін", який підібрав теж тіла трьох вбитих американців. Доля ще двох американських летунів далі невідома.

Летуни ЗСА, після вирятування з моря, спершу перебували в совєтському місті Петропавловськ на Камчатському півострові, а відтак у Хабаровську, де перейшли медичний перегляд американськими лікарями та відбули розмову з членами персоналу амбасади ЗСА, які прибули з Москви.

Державний департамент інформує, що летуни з Японії мають відлетіти до ЗСА. Державний секретар Сайрус Венс, на доручення президента Джіммі Картера, подякував совєтським властям за вирятування летунів з вод Тихого океану і за опіку над ними.

В Москві заарештували трьох членів нелеґальної робітничої спілки

Москва. — Вдягнені по цивільному аґенти КҐБ і уніформовані поліцисти, вдершись силою до помешкань трьох членів неурядової, а тим самим нелеґальної, робітничої профспілки — Владіміра Борисова, Лева Волконського і Альбіна Якорева, перевили в них докладну перевірку, а після того арештували усіх трьох.

Усі три названі були співосновниками цієї профспілки, якою керував Владімір Клебанов, копальняний робітник з Донецького басейну в Україні, поки його совєтський суд не заслав до психіятричного заведення КҐБ, де він, правдоподібно, перебуває до сьогодні.

Незалежна профспілка, як відомо, зверталася за піддержкою до вільних Робітничих спілок на Заході і до Організації Об'єднаних Націй, але з огляду на існуючу політику детанту і совєтських впливів, прохання незалежної профспілки не було прихильно прийняте в офіційних установах на Заході.

Дисидентські джерела стверджують, що трьох заарештованих профспілкових діячів допитували в приміщеннях КҐБ цілий день, а потім прокуратор наказав їх формально ув'язнити і перевести до слідчої в'язниці. На другий день Якорева звільнили з ув'язнення, а два інші все ще перебувають під арештом.

Ці самі джерела подають, що полювання за членами незалежної профспілки відбуваються також в інших республіках СССР.

Папа Іван Павло поновно затвердив 9 префектів Конґреґацій

Ватикан. — Папа Іван Павло II, колишній кардинал Кароль Войтила із Кракова, покищо поновно затвердив на їхніх постах 9 із 10-ох префектів Священних Конґреґацій, тобто чільних членів адміністрації Католицької Церкви. Каденції цих префектів автоматично закінчилися зі смертю Папи Івана Павла I і теперішній Вселенський Архиєрей міг призначити нових префектів, або поновно призначити дотеперішних.

Папа вирішив покищо не вводити жадних драстичних змін. Із 10-ох префектів покищо ще не затверджений на свій попередній пост тільки американський кардинал Джон Джозеф Врайт, дотеперішній префект Священної Конґреґації для справ духовенства. Кардинал Врайт недавно пройшов поважну операцію і перебуває в шпиталі, де його відвідував Папа Іван Павло II.

Як інформовано, Папа поновно призначив на пост ватиканського секретаря стану французького кардинала Жана Війо, натякаючи однак, що це призначення тільки тимчасове. Передбачають, що кардинал Війо зрезигнує за два-три місяці.

Минулої середи, 1-го листопада, Папа Іван Павло, відзначаючи свято Всіх Святих в латинському обряді, як теж 32-гу річницю його священства, 6-ма мовами, а саме італійською, французькою, німецькою, англійською, еспанською та польською, закликав молодих чоловіків вступати в священичий стан, вказуючи, що по цілому світі відчувається великий брак душпастирів.

До ЗСА знову прибудуть кубинські політв'язні

Вашінгтон/Гавана. — Департамент справедливости інформує, що кубинський уряд Фіделя Кастра переслав черговий список осіб, які бажають іміґрувати до ЗСА. Американські чинники вказують, що 289 названих чоловіків і жінок — це кубинські політичні в'язні, але Гавана відмовляється зарахувати їх до цієї категорії в'язнів.

Працівники Іміґраційного Бюра ЗСА та Федерального Бюра Інвестиґації (Еф-Бі-Ай) десь в кінці листопада почнуть переглядати аплікації цих потенціяльних іміґрантів.

У половині жовтня Департамент справедливости видав формальний дозвіл 46-ом іншим кубинським політичним в'язням, як теж 25 членам їхніх родин, тобто разом 71-ій особі, прибути до ЗСА, згідно із серпневим домовленням з кубинським лідером Кастром.

Американські чинники сподіваються, що Гавана незабаром передасть ще додаткові списки аплікантів на виїзд до ЗСА, які відбувають, або відбули терміни ув'язнення в кубинських в'язницях і таборах за свої політичні переконання.

ВШАНУЮТЬ ОКСАНУ МЕШКО

Ню Йорк, Н. Й. — Об'єднання Жінок Організації Чотирьох Свобід України влаштовує в неділю, 12-го листопада ц. р., о год. 1-ій по полудні в приміщенні Дому ОУВФ при 136 2-га евеню, відзначення Матері Року Оксани Мешко. Слово на сходинах виголосить проф. Павліна Андрієнко-Данчук, деклямацію поетеса і письменниця Алла Косовська-Давиденко, а в мистецькій частині виступлять учні Школи Українознавства при Осередку СУМА в Ню Йорку.

В Монтреалі відзначили 15-річчя „Українського Історика"

Монтреаль. — У неділю, 21-го жовтня ц. р., тут в приміщеннях університету МекҐілл відбувся ювілейний вечір з нагоди 15-річчя „Українського Історика", одинокого українського історичного журналу у вільному світі. Вечір спонзорував Український Студентський Клюб МекҐільського університету. Українське Історичне Товариство в Монтреалі і Канадське Представництво „Українського Історика".

Програма вечора складалася з двох частин: концерту піяністів-віртуозів Люби і Іринея Жуків і доповідей головного редактора і основника „Українського Історика" проф. Любомира Винара, д-ра Романа Рахманного і д-ра Марка Антоновича. Вечором проводив ред. Р. Рахманний, який у вступному слові з'ясував значення „Українського Історика" для розвитку української історичної науки і культури.

Д-р Марко Антонович, представляючи головного доповідача, говорив на тему „Силюет Любомира Винара", подаючи коротку аналізу наукової праці і діяльности редактора „Українського Історика".

Д-р Л. Винар виголосив основну доповідь на тему „Український Історик і сучасний стан української історичної науки". Доповідач коротко проаналізував теперішній критичний стан історичної науки в Україні у зв'язку з черговою партійною нагінкою на українські наукові установи та істориків, недомагання української історіографії на Заході. Доповідач також подав короткі дані про розвиток і завдання „Українського Історика" і насвітлив завдання українських істориків.

Понад 200 присутніх вислухали доповіді і кінцеві заключення д-ра Рахманного про „Українську громаду і журнал".

Добровільні пожертви на журнал принесли біля 1700 дол. До успіху цієї імпрези головно причинилася п-і Оля Судчак, голова підготовчого комітету ювілейного вечора, як також інші його члени. З признанням треба відзначити вклад в цю імпрезу Люби і Іринея Жуків і д-ра Р. Рахманного за вміле провадження вечора.

ПОМЕР БЛ. П. ЮРІЙ ДУТКА

Ірвінгтон, Н. Дж. — В п'ятницю, 3-го листопада 1978 року тут упокоївся в Бозі на 90-му році життя бл.п. Юрій Дутка, уродженець Буковини, бувший надінспектор державних залізниць в Станиславові (тепер Івано-Франківськ).

Панахида буде відправлена в понеділок, 6-го листопада ц. р., о год. 8-ій вечора в похоронному заведенні Литвина при 801 Спрінґфілд евеню, а похорон був заповіджений на вівторок, 7-го листопада о год. 8:30 вранці до церкви св. Івана Хрестителя, опісля на цвинтар св. Андрія Первозванного в Бавнд Бруку. Покійний осиротив дружину Ярославу і сина Ореста та ближчу й дальшу родину в Україні і ЗСА.

На Союзівці відбудеться Пластова Орликіяда

Союзівка. — Восьмий Курінь УПС „Орликівці" приготовляється до переведення змагу 17-ої Орликіяди, яка, як і кожного року, відбудеться на Союзівці від 11-го до 12-го листопада. Темою її буде: Київ — столиця України.

Метою Орликіяд є шляхом змагу пластового юнацтва вшанувати не лише Патрона свого Куреня Григора Орлика, який народився і згинув у листопаді, але й всіх героїв в Україні, що їх український нарід вшановує у цьому місяці.

Досі до участі в цьогорічному змагу зголосились 13 Пластових Станиць східнього побережжя, які плянують вислати понад 250 змагунів із пластового юнацтва.

Третя, уже з черги, Мала Орликіяда, що її влаштовують Орликівці з Детройту і Чікаґо, відбудеться у залі Українсько-Американського Осередку при 2961 Карпентер вулиці в Детройті. У Малій Орликіяді візьмуть участь Пластові Станиці середнього заходу ЗСА Досі зголосилась сотня юнаків, які братимуть участь у змагу.

Відкриття обох Орликіяд — у суботу 11-го листопада о год. 1:30 по полудні.

70-РІЧЧЯ ВІДДІЛУ УНС В РОЧЕСТЕРІ

Рочестер, Н. Й. — В неділю, 12-го листопада ц. р., о год. 3:30 по полудні тут в залі кафетерії церкви св. Йосафата відбудеться відзначення 70-річчя 217-го Відділу Українського Народного Союзу Б-ва св. Йосафата. Головну доповідь на бенкеті, полученому з мистецькою програмою, виголосить головний предсідник УНС д-р Іван О. Флис.

ПОМЕРЛА БЛ.П. ТЕТЯНА КУШНІР

Ню Бронсвік, Н. Дж. — В неділю, 5-го листопада 1978 року тут померла на 60-му році життя після тяжкої недуги, заосмотрена найсвятішими тайнами бл. п. Тетяна Кушнір. Покійна походила із села Мала Вишенька в Західній Україні.

Панахида буде відправлена у вівторок, 7-го листопада ц. р., о год. 8-ій вечора, в похоронному заведенні Говена при 233 Соммерсет вулиці в Ню Бронсвіку, а похорон відбудеться в середу, 8-го листопада, о год. 10-ій вранці до церкви Пресвятої Богородиці, а опісля на цвинтар св. Андрія Первозванного в Бавнд Бруку. Залишились в жалобі муж Теодор, дочка Марія, внук Василь й дальша родина в Україні і ЗСА.

Лідію Фещенко-Чопівську обрано Кралею Преси 1978

Філядельфія, Па.—Старанням Фінансової Комісії Федерації Українських Жіночих Організацій СФУЖО) та Спілки Українських Журналістів Америки (СУЖА), у суботу, 4-го листопада ц. р., тут в авдиторії св. Йосафата відбувся 6-ий Баль Української Преси. Після різних церемоніялів, що ними провадили мгр Квітка Семанишин, яка займалась презентацією контестанток і мгр Юрій Павлічко — аранжер цього балю, обрано Лідію Фещенко-Чопівську („Екран") Кралею Української Преси 1978, першою Князівною — Наталку Олександру Ковалишин („Народна Воля"), а другою Князівною Оксану Марію Куровицьку („Юнак").

Лідія Фещенко-Чопівська

Обширніший репортаж про Баль Української Преси появиться у наступному числі „Свободи".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Левенець, Зенон Снилик (тепер виконуючий обов'язки голови Колегії), Василь Тершаковець і Євген В. Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Глум над правдою

Протягом свого цілого існування, тобто від 1946-го року, Комісія прав людини при Об'єднаних Націях застосовувала і далі застосовує подвійне мірило при розгляді стану цих прав в країнах світу, а саме, видвигає оскарження майже виключно проти антикомуністичних держав, а відмовляється засуджувати комуністичні режими чи уряди держав „третього світу". Комісія застосовує цю „селективну моральність" тому, що в ній власне домінують комуністичні держави і делегації економічно недорозвинених країн. Держави вільного світу постійно протестували і далі протестують проти діяльности більшости членів цієї Комісії, вказуючи, що вони своїми безпідставними атаками на некомуністичні держави стараються відвернути увагу від факту, що саме в комуністичних країнах і в багатьох країнах „третього світу" цілком не існують демократичні права і що власне уряди тих країн є найбільшими порушниками всіх прав людини.

У кінці жовтня ще одна агенція Об'єднаних Націй, а саме, Комітет ОН щодо прав людини, створений в 1977-му році, доказав, що плянує наслідувати свого „старшого брата", тобто вищезгадану Комісію, бо Комітет позитивно оцінив совєтський звіт про стан прав людини в Совєтському Союзі, стверджуючи, що на підставі звіту дійшов до заключення, що „Совєтський Союз зробив великий поступ на відтинку прав людини" і що в СССР „існує велика пошана для прав людини".

Ці висновки Комісії ОН щодо прав людини — це жахливий глум над правдою. Члени Комісії базували свої заключення виключно на твердженнях „об'єктивних" свідків, а саме, на заявах членів тоталітарного совєтського уряду, які цитували уривки з паперової совєтської „конституції" про політичні, релігійні, громадські та національні права, включно з правом союзних республік на вільний вихід із Совєтського Союзу, заперечували незаперечні докази про те, що комуно-московський режим порушує всі права своїх громадян, порушує всі постанови своєї власної „конституції".

Комітет ОН щодо прав людини позитивно оцінив звіт про ці права в Совєтському Союзі, хоча нема в цілому світі більш диктаторських та негуманних держав від СССР та Камбоджі, в жадній іншій країні урядові чинники не порушують так брутально власних законів, як у совєтсько-московській імперії. Нема ніде такої строгої і всеохоплюючої контролі над приватним життям громадян і такого знущання над інакомислячими, як у Совєтському Союзі та комуністичній Камбоджі. Жадна інша країна не має стільки політичних в'язнів, як Совєтський Союз, в'язнів, які запроторені на довгі терміни до в'язниць, концентраційних таборів і закладів для умовохворих. Ніякий інший уряд не веде такої жорстокої політики асиміляції, як уряд Совєтського Союзу, який старається довести до того, щоб всі народи тієї останньої в світі імперії злилися нібито в „єдиний совєтський", а фактично в один російський нарід.

Не зважаючи на те, що жахіття в совєтських „психушках", концтаборах і в'язницях, як теж брутальне порушення Кремлем всіх прав людини детально задокументовані свідченнями колишніх політичних в'язнів, які різними способами опинилися у вільному світі, як теж свідченням тих, які досі ув'язнені, як і доказані у „самвидавних" документах, які розповсюджені по самому Совєтському Союзі і продісталися на Захід — Комітет Об'єднаних Націй щодо прав людини, проти всілякої логіки, позитивно оцінює звіт совєтської делеґації про стан тих прав у Совєтському Союзі!

Справедливість вимагає, щоб уряд ЗСА та уряди всіх країн вільного світу гостро запротестували проти цього глуму над правдою, що його допустився згаданий Комітет Об'єднаних Націй. Якщо цей протест не матиме належного успіху, то країни вільного світу цілком оправдано можуть вдатися до інших, більш драстичних, але вже давно потрібних заходів.

I. Світ

ВЕЛИКІ ЗМІНИ В КИТАЇ

За останні пару літ проходять в Китаї повільні зміни у всій політиці як внутрішній, так само у зовнішній. Викликають вони часом значні турботи та усунення з адміністративного й партійного апарату багато окремих керівників та проводирів.

Сторонньому спостерігачеві трудно буває знайти пояснення цих змін, а часом навіть дізнатися, які дійсно були в тому причини. Зокрема це стало траплятися після надання керуючої ролі Тенґ Гсіао-пінґу, якого двічі критиковано та навіть було побоювання, що його можуть знищити противники, але так не сталося. Чому? Головно тому, що в китайській практиці останніх десяти літ ми фактично не знаємо фізичного знищення осіб, яких усунено від керуючих позицій. У цьому є різниця з Москвою, яка втоптаною практикою московських царів, нищила „ворогів" фізично.

Ця московська практика загострилася під час Сталіна, але була вона також за часів Івана ІУ та зокрема Петра І, який особисто рубав голови „бунтарів"-стрільців та заставляв це робити своїх приятелів.

В Китаї такого не було, хоч десятки мільйонів зникли під час т. зв. „культурної революції" та в початках заведення комуністичного режиму.

Початок змін можна запримітити особливо в ділянці народної освіти, коли почалося видання підручників для народів-меншостей, зокрема в Сінкянґу та на півдні країни. Вже тоді помічалася головна зміна, бажання притягти мільйонові маси народу, що не мав багато спільного з керуючим народом —Ган. Спроба завести силою єдність не повелася й китайська адміністрація перейшла до переведення більш прагматичних заходів. В цьому виявилась практичність керівників. Знов же різниця з москвинами, які все тримаються догми.

Наступним кроком було повільне переведення реорганізації керівництва в промисловості та адміністрації окремих провінцій, зокрема на Півдні, де існує бажання провадити справи більш самостійно, окремішність цього населення вироблялося на протязі століть, а населення на Півночі більше покірне владі.

Змінення структури адміністрації в промисловості, школах та заводах тощо, крім місцевих урядів, сталося через ліквідацію т. зв. „революційних комітетів", які відогравали велику ролю в часах Мао Тсе-тунґа. Ліквідація цих комітетів привела до повної зміни у взаєминах між дирекцією та партійними установами, члени яких сходяться раз на місяць для обговорення найважливіших справ, а адміністрація має досить великі можливості їх здійснювати практичним шляхом.

Після цього наступили зміни у політичних наставленнях і тут виявилася та тисячолітня практика свобідної дискусії „за та проти". Так виявилася потреба переглянути навіть основні думки ідеолога Мао Тсе-тунґа, хоч, правда, тепер можна всі ґріхи звалювати на „банду чотирьох" та знищенного Лін Піяо, який згинув у таємничій авіо-катастрофі під час лету до СССР.

Два чільні пресові органи писали, що ця „банда" неправдиво інтерпретувала думки Мао висловлені у відомій „Малій червоній книжці", яка мільйонами поширювалася серед китайського населення в часи „культурної революції". Ті органи преси заявляють, що книжечка була зложена Лін Піяо та вживалася радикальною групою, щоб оправдати свої злочинні акти й саботажі.

Часопис „Кванмінґ Бао", призначається для інтелектуалів країни, почав критикувати цю „маленьку книжечку", пишучи, що китайська революція створила велику групу авторитетних та практичних лідерів, серед яких Мао був найбільший авторитет, проте „Мао Тсе-тунґ не був і не є бог". „Банда чотирьох" під впливом Лін Піяо заставляла китайський народ трактувати марксизм-ленінізм і думки Мао Тсе-тунґа як певну релігію й перетворили науку в теологію.

Отже виходить, що в ідеях Маркса та Леніна є також не мало помилок і очевидно прийде до певної критики. Таку єресь, москвини ніколи не дозволять у себе, а якщо офіційно викидають на смітник писання Сталіна, то писання Леніна ніхто не може навіть поправляти, хоч там є багато недоречного, фальшивого та навіть дурного.

Як результат тактування писань Мао Тсе-тунґа, прийшло до кардинальних змін у зовнішній політиці. Замість політики ізоляції, Китай вийшов на міжнародний форум до активної політики.

Москва критикує та боїться активної китайської політики у світі, бо вона хотіла б ізолювати Китай від світу. Тому не дивно, що Кремль нападає на Китай, заявляючи, що він проводить шовіністичну політику та намагається знеславити Совєтський Союз, одержав ліпшу зброю і пробує поширити свої впливи.

Однак, ні в одній країні не можна знайти китайських солдатів, тоді як Москва тримає в центральній Европі сотні тисяч свого війська, щоб тримати сателітів у покорі, зокрема в Чехо-Словаччині, Німеччині та Польщі, тільки Румунія та Юґославія не мають тих

(Закінчення на стор. 4)

Зенон Городиський

ПРОМОВЧАНИЙ ЧИ ПРИЗАБУТИЙ ЮВІЛЕЙ

(З приводу 30-річчя створення УНРади)

Якщо хтонебудь писатиме найновішу історію України, зокрема з періоду від закінчення Другої світової війни, той ніяк не може не підкреслити дві чи не найважливіші події в українському політичному житті на чужині, а саме: реорганізація ДЦ УНР зі створенням Української Національної Ради в 1948 році та відбуття Першого Світового Конгресу Вільних Українців в 1967 році.

Саме цього року, в липні, минуло 30 років від часу створення Української Національної Ради шляхом реорганізації Державного Центру Української Народної Республіки, подія, яку чомусь промовчали чи може дійсно призабули ті, які до звеличення цієї важної дати в першу чергу покликані. Отже, не від речі буде тепер, коли її на ділі ліквідовано, саме напередодні її тридцятлітнього ювілею пригадати, бодай коротко, виїмкове її значення.

Як відомо, ДЦ УНР і його легітимно-правне пересмництво після трагічної смерти незабутнього Голови Директорії і Головного Отамана св. пам. Симона Петлюри перейшло за існуючим і встановленим порядком на тодішнього прем'єра Уряду УНР Андрія М. Лівицького. Серед виїмково складних і невідрадних зовнішніх і внутрішніх політичних обставин, Державний Центр УНР проіснував аж до 1948 року. Цей період, на жаль, не дочекався належної джерельної студії, а разом із тим об'єктивної оцінки. Тодішній Президент ДЦ УНР, який властиво мав офіційний титул Заступника Голови Директорії і Головного Отамана, Андрій М. Лівицький відчув, що ДЦ УНР проіснувавши довгі роки, зможе дальше відогравати свою ролю екзильного центру тільки за умов підтримки існуючих на чужині політичних середовищ, які ще так недавно вибули з України, і яких політичний мандат ще не стратив реального політичного значення.

Найосновнішою передумовою співучасти у процесі реорганізації Державного Центру УНР було визнання Четвертого Універсалу як бази і вихідної позиції в консолідаційних заходах. Беручи цей факт до уваги, Президент Андрій М. Лівицький покликав до життя Комісію для реорганізації Державного Центру УНР, в склад якої увійшли всі політичні партії і організації включно із ОУНр під проводом Степана Бандери і навіть Союзом Гетьманців Державників. Цю комісію очолив відомий соціял-демократичний діяч і бувший прем'єр уряду УНР в Україні проф. Ісаак Прохорович Мазепа. Союз Гетьманців Державників приймав деякий час участь у працях комісії для реорганізації ДЦ УНР, але пізніше його речники вийшли і не увійшли із „принципових причин" до УНРади.

У тій комісії були речники „історичних партій", тобто тих, які винесли на своїх плечах дії і відповідальність за державний період 1917-20 років, представники двох найсильніших націоналістичних груп, ОУН під проводом полк. Андрія Мельника і ОУНр під проводом Степана Бандери. Проте, чи не найголовнішим у цьому консолідаційному процесі був той факт, що Президент Андрій М. Лівицький притягнув до активної участи в комісії речників нової політичної еміграції із центральних українських земель Союз Земель Соборної України під проводом д-ра Володимира Доленка та Українську Революційно-Демократичну Партію, очолювану відомим письменником Іваном Павловичем Багряним.

Праця Комісії для реорганізації завершила свою вийнятково складну та історичну працю узгідненням спільного Проєкту Тимчасового Закону для реорганізації ДЦ УНР, який тодішній прем'єр Уряду УНР д-р Кость Паньківський, після розглянення та схвалення відповідного внеску Урядом УНР передав Президентові Андрієві Лівицькому до затвердження та підпису і проголошення його зобов'язуючим законом. В той спосіб у 1948 році в червні зроблено всі необхідні легітимно-правні та політичні передумови для реорганізації ДЦ УНР та покликано до життя Українську Національну Раду — український передпарлямент в екзилі у згоді і в дусі законів „Про Тимчасове Верховне Управління" і „Про Державну Народну Раду з дня 12-го листопада 1920 року, ухваленими ще на території України, на території Української Народної Республіки, і що дуже важно підкреслити, із волі всіх політичних партій і організацій включно з ОУНр за винятком Союзу Гетьманців-Державників (СГД). До речі буде пригадати всім, кому про це треба знати, що ОУНр своїм підписом прийняла Тимчасовий Закон УНР як зобов'язуючий конституційний закон — і ніколи свого підпису не відкликала.

Найкращі, найвидатніші і найбільше досвідчені політичні діячі, представники політичної думки зі всієї Соборної України, старшого і молодшого покоління були співтворцями Української Національної Ради, яка у своїй структурі та

(Закінчення на стор. 4)

Людмила Мойсеєва

Ні! Не-реґіональне свято — Листопад!

Рівно шістдесят років тому вдарив Листопад. І з того часу снується легенда, якій з року в рік судилося міцнішати й глибшати. Найкращі сини нації полягли в той день; а ті з найкращих, що лишилися або народилися вже після великого Дня, утривалили й продовжують його.

І здавалося б, лиш галичанами в тім би мали подвиги вершити. І справді: сильні речі вийшли з-під пера і місцевої людности, і високо вона несла й несе свій героїчний прапор, але найвагоміший салют героїчному Листопадові досі написав таки Олекса Стефанович — син Волинської землі, як вже зовсім недавно найзворушливіший поклін Львову склав поет з Черкащини Василь Симоненко...

Хто з нас не читав надхненних слів Симоненка і не завмирало серце з туги і гордощів:

„Сивий Львове!
Столице моєї мрії,
Епіцентре моїх радощів
і надій;
Вибухає душа,
я тебе розумію..."

З-над крутих берегів Дніпра-Славути прийшов Симоненко у Львів, столицю землі Галицької, щоб серце Львова, одчайдушне левине, „краплю сили вдихнуло" у серце його.

Так само перед Симоненком, інший не-галичанин, прославив галицький Листопад, „з суворою дзвінкістю, високою лункістю, повноцінною добірністю звукового зерна", як про геній Стефановичевої ліри висловився був в свій час Євген Маланюк.

Перед нашим зором встають Три Постаті на Страшному Суді: Бог і два духи-парокрильці: Білий і Чорний, які судитимуть живих і мертвих... Велика, віща вага хитається не в нашу користь — „важить неслава сварів, розбрату, зрад". Білий Дух-парокрилець, що горнув на свою шальку терезів все світле за нас, українців, міг журитися, бо „добрих чинів багато, але злочинів — більше"...

Але тут на Страшного Суду Вагу упала краплина кривава — Листопадова жертва, і ми врятовані: Олекса Стефанович показує нам рятунок в „Листопадовім"...

ЛИСТОПАДОВЕ

Бог та Білий і Чорний.
Серед столу — вага.
Білий — світлеє горне,
Чорне — темне верга.

Твого духу вага то, —
Перед Богом стоїш.
Добрих вчинків —
багато
Але злочинів — більш.

Тяжко важить неслава
Сварів, розбрату, зрад.
Та — краплина кривава
Ось упав — Листопад.

Зазмагалися важкц
Парокрильців обох —
І замислився важко,
Щось міркуючи, Бог.

І Листопад став і навіки залишиться соборним чином; алмазом добрим, дорогим для всіх українців; і найвищим відкупленням в День Його гніву неспинного...

Михайло Островерха

Божі труби

Так пестливо, але з деякою згірдливістю називали в нас, у Галичині, дяків. Та колись, у давнину, дяк у Галичині, та й узагалі — в Україні, це була визначна постать: після єгомостя — друга особа в селі. А щойно по них приходив війт, громадський писар, поліцай. Таж у давнину дяк учив дітей грамоти. Сам наш Тарас ізгадує свого першого учителя грамоти, дяка. Щойно добре згодом появилися у нас дяківські школи: славна школа дяків у Львові. А звичайно, по селах були дяки самоуки, які початки дяківства брали у місцевого дяка самоука: йшло по традиції. Проте, такі дяки знали і Мінею, і що воно таке Тріодь, та й Ірмологіона знали і, співаючи, йшли інколи замість за нотою, за мухою, то тягнули по саме нікуди. Такі дяки ніколи не шукали напіву до сьомого гласа болгарського...

У нас, у Бучачі, був такий старий дяк у парохіяльній церкві св. Миколая на Нагірянці, Курцеба звався — був це поважаний, статочний дяк. У церкві Отців Василіян дяка не було, бо дяківство і паламарство виконував кожноразовий брат, тобто, чернець, захристиян. Утрені ж і вечірні, які відслужували щоденно, а перед великими святами ще й литії, — величаво співали крилосом усі ченці, Отці й Брати.

Мої родителі учинили мені велику несподіванку: за те, що я з успіхом склав уступний іспит до першої кляси гімназії, — було це либонь у 1903 році, — то позволили мені поїхати до родини моєї матері в селі Швейків на вакації. Парохом церкви в тім селі був тоді о. Фіцалович. І перший сільський дяк, що викликав у мене подив і враження, це був дяк саме в селі Швейкові, біля Монастирськ . Прізвище дяка

(Закінчення на стор. 4)

Д-р Юліян Мовчан

У ЧЕРВОНОМУ КИТАЇ

[1]

У жовтні ц. р. на протязі двох тижнів ми мали змогу подорожувати по широких просторах Китайської Народної Республіки, або, як частіше в нас кажуть, Червоного чи Комуністичного Китаю. Автор цих рядків був у складі групи лікарів та їхніх дружин, які з ініціятиви Медичної Асоціяції стейту Огайо від 3-го до 19-го жовтня взяли участь у т. зв. китайському „студійному турне". Дозвіл на це „турне" дістали тільки 14 лікарів; хоча в цьому немає нічого дивного якщо врахувати те, що до цього року дозвіл відвідати Китай діставали лише ті обмежені групи фахівців, торговельних агентів чи ідеологічно-політичних симпатиків, що їх червоно-китайський уряд сам запрошував відвідати їхню країну. Від 1978 року почали давати візи також і тим особам, які з власної ініціятиви хочуть побачити Китай з тією, одначе, умовою, що група відвідувачів не повинна перевищувати 25 осіб. У нашій групі було 23 особи — включаючи сюди лікарів та їхні дружини.

Вже, опинившись над китайською територією, з вікон літака впадають в очі деякі характеристичні особливості. Напр., в порівнянні до Японії, звідкіля ми вилетіли літаком, китайські міста дуже мало освітлені. Фактично, як пізніше ми переконалися, здебільшого вулиці китайських міст взагалі не освітлюють і тому, як і є яке світло, то це, яке пробивається крізь освітлені будинки міст. Навіть авта в містах, як правило, вживають лише „малі світла", бо великого вони, мовляв, „не потребують". Не думаю, що це явище можна пояснити потребами „заощадження енергії", бо Китай щодо нафти не тільки є самовистачальний, але також продає її ще й іншим країнам (напр., Японії). Правдоподібно, це скорще можна пояснити тим, що в той час, як напр., в „капіталістичній" Японії (подібно, як і в ЗСА) не раз аж „кишить" від світляних реклямних оголошень, у „соціялістичному Китаї ніяких реклям немає, бо це, мовляв, „атрибут капіталізму"...

У Китаї впадає в очі те, що тепер тут майже не можна знайти клаптика землі придатної для засіву, який стояв би пусткою. Кожен кусок землі тут використовується під засів. Та це й не дивно: адже згідно офіційних даних, населення Китаю вже перевищує 900 мільйонів населення. (хоча згідно повідомлень одного з „гонґ-конґських журналів, ця цифра вже „перескочила" один мільярд...). Треба ж таку кількість люду чимось нагодувати!

І ось ми, на пекінському летовищі — на тому самому, на якому в лютому 1972 році колишній президент ЗСА Ричард Ніксон мав свою історичну зустріч з тодішнім прем'єр-міністром КНР Джо Ен-лаєм. Єдине, що може змінилося тут від того часу, це те, що перед фасадою стінок тепер стоїть величезна біла, правдоподібно виліплена з гіпсу, фігура Мао Тсе-тунга (між іншим, китайці вимовляють його ім'я Мао-Чі-Тунг).

На летовищі майже порожнеча. Крім нашого літака, десь у кутку стояло ще кілька інших літаків — і то все. Людей теж дуже мало, хоча була гарна й тепла, надвечірня жовтнева погода. Таж у такому нашому Клівленді — столиці лише одного з 50-ти стейтів, а не 8-ми мільйонової столиці 900-мільйонової держави, завжди можна бачити десятки літаків та сотні, якщо не тисячі, людей, які завжди кудись летять або відлітають.

Захожу до почекальні. Хоча ще не було й 6-ої години вечора (а це було 6-го жовтня), проте, згідно з розкладом, протягом наступних 6-ти годин мали відлетіти з Пекіну лише два літаки — один до Парижу а другий до Алліс-Абеби. Значить, це дуже малий „обмін людьми" практикує з іншими країнами цей „сплячий лев", як колись назвав Китай „залізний канцлер" Бісмарк.

Нам сказали, що „ось-ось" має прилетіти з дружньої Юґославії літак із 100-ма юґослов'янами (не думаю, щоб вони прилетіли лише заради прогулянки). Для нас це мало таке значення, що замість помістити нас у найбільшому і наймодернішому готелі „Пекін", як було раніше заплановано, тепер нам залишається тільки другорядний готель „Мир", бо для обох груп в „Пекіні" не вистачало місця... А якщо йдеться, хто має першенство на кращий готель, то в даному випадку, звичайно, не ми, громадяни „капіталістичної країни"... Нічого. Яка різниця, де треба буде переночувати.

У почекальні, на порожніх дерев'яних стендах, де колись лежали газети й журнали, наче на глум залишився напис російською мовою: „Брошюры и журналы предоставляются в распоряжение пассажиров". А під ним додано англійською мовою: „Help yourself". Ясно, що це ніщо інше, як залишок колишньої китайсько-совєтської „дружби", під час якої тут так широко розпаношувалася московсько-большевицька пропаганда. Але не тільки пропаганда, а навіть масова економічна та військова совєтська допомога нічого не могли вдіяти, щоб Китай став ще одним слухняним сателітом Москви. (До речі, готель „Мир", у якому нас помістили, побудовано за совєтські кошти 1954 року. Крім китайських назв, ми ще й досі могли там читати — російські, на зразок „уборная", „вход" і т. д). Який парадокс — дві нібито нерозлучні комуністичні країни — тепер стали непримиренними ворогами. Хто після цього може твердити про якусь „єдність комуністичного фронту" в світі?

Наш провідник-китаєць сказав, що в Пекіні на 8 мільйонів населення є 4 мільйони роверів. Не тільки поодинці, але цілими валками вони сунуться в обидва боки вулиць. Звичайно, тут є і авта, але їх порівняно мало і всі вони — це власність держави, а не приватна. І це цілком зрозуміло, бо якщо б пересічний китаєць навіть був спроможний придбати авто — то було б найбільшим безглуздям в країні з такою великою кількістю населення користуватися приватними автами.

Рівність людей чи... овечок?...

Але не ровери чи занадто велика кількість молодих людей у військових уніформах кидається у вічі кожному з чужинців, хто опиняється на вулицях китайських міст. Передовсім, впадає в очі стандартно-одноманітний кольор та „стиль" одягу, в якому ходять китайці — і то незалежно хто — жінки чи чоловіки, молоді чи старі (вийнятком є міліціонери — всі молоденькі, зодягнені в білі куртки, вони як на „блюстителів порядку і закону" виглядають дуже симпатично). За незначними вийнятками, китайський одяг в основному має три кольори — чорний, синій і зелений. Пошитий він однаковим стилем — куртка або блюзка з коміром під саму шию та з двома кишенями по боках, та мішкуваті вверху та вузькуваті внизу штани. І так одягнені тут всі — починаючи від теперішнього голови комуністичної партії та одночасно прем'єр-міністра Гуа Куо-фенга (мабуть і вони йдуть за прикладом, спочатку Сталіна, а тепер Брежнєва, Гуа, щоби міцніше в одних руках тримати владу), і кінчаючи замітачем вулиці, вчителем чи головним хірургом лікарні. І тому, дивлячись крізь вікно готелю Чінчіяго в м. Тсінгтао (провінція Шантунг), як ця одноманітна маса людей у темноодноманітних „одностроях" поспішає на вулиці на роботу, мені пригадався муравлисько або отара овечок, які так само одна за одною поспішають, коли пастух їх жене на поле пастися або з поля додому.

Я запитав нашої провідниці мадам Лі, чому тут існує така монотонність і одноманітність в одязі. Невже багато китайців, зокрема, молодих дівчат, не хоче одягнутися у щось інше, в одяг якогось іншого кольору, а не лише темно-синій або чорний жакет та такі ж мішкуваті штани? Зокрема як вони одягаються в свята, чи коли йдуть на якісь прийняття, скажімо, на весілля, до театру, зустріч нового року тощо?

На це мадам Лі відповіла, що на прийняття вони не ходять, бо в Китаї таких не практикується; подруге, якщо йдеться про свята, театр тощо, тоді вони намагаються одягнути чистіший, може, трохи новіший одяг, але того самого стилю і кольору. (Ще інший китаєць, 25-річний провідник сказав, що в нього однакові три одяги або уніформи, які він одягає по черзі і це йому зовсім вистачає). При тому, вона додала, що така „мода" чи „тенденція" однаково одягатися, зокрема стала „популярною", коли до влади в Китаї прийшла партія Мао Тсе-тунга, який намагаючись зробити „всіх рівними", пропагував ліквідувати не тільки клясову різницю між китайцями, але також різницю в одязі, не виключаючи і жінок. „Але тепер, в наслідок Пролетарської „Культурної Революції", —додала мадам Лі, вже можна ходити як, хто хоче...

[Продовження буде]

В третю річницю смерти св. п. С. Бартка

Св. п. Степан Бартко не був рядовим громадянином, а сміло можна сказати — громадським діячем. Майже непомітно погасло його життя, не вдома, не коло дружини, а будучи часово у власній фармі в Кергонксоні, недалеко від Союзівки. Про його смерть не було широких вістей в пресі, бо св. С. Бартко був скромний діяч, не вибивався до передніх лав громадянства. Відгукнувся тільки „Український Православний вісник" у 33-му числі в Ню Йорку статтею майже виключно посвяченій його похоронам і промовам над могилою та під час тризни. Промовцями були: О. Томашівська від Жіночої Допомогової Організації, д-р І. Козак — ОбВУА, Л. Пришляк — „Самопоміч", С. Ганушовка — ООЧСУ, а потім від себе особисто: В. Купчинський, П. Іванів, о. Сергій та інж. А. Бук говорили про релігійні та патріотичні прикмети св. п. С. Бартка. Пані Петруняк поставила питання, хто буде тепер диригувати катедральним хором, коли помер С. Бартко, а швагер Покійного, проф. І. Лещишин, полякував Отцям від родини за щирі молитви.

Це стосувалось праці св. п. Степана Бартка на терені сходу Америки. Зате не було нічого сказаного про його труди під час його перебування в Німеччині у Другій світовій війні. Автор цього допису був очевидцем більшости з того очерку часу і в треті роковини Покійного (помер 17-го жовтня 1975 р.) хотів би заповнити дещо з життєпису Покійника.

Від самого св. п. Степана я довідався, що він народився 9-го січня 1898 року біля Вінниці в селі Бабниці. Св. п. С. Бартко покінчив школи включно з Духовною семінарією в 1918 році і як патріот-українець вступив до війська УНР та брав участь в різних боях з большевиками аж до часу, коли уйшов до Польщі з рештками армії. Передістався до Галичини, де в Калуші влаштувався працівником кооперативи „Союз". Там він зараз зорганізував хор „Боян" і став його диригентом. Польська поліція стежила ввесь час за ним, а відтак його арештувала і казала вийхати на Захід в Польщу. Він вибрав Варшаву, де спочатку працював в „Українському Допомоговому Комітеті", а згодом від 1935 р. дістався до „Об'єднання Споживчих Кооператив „Сполем". Це не перешкодило належати йому до „УДК" і до інших наших товариств. „Сполем", пізнавши його солідну працю, післало його ще в кінці 1935 року до Бендзина на Шлеськ до своєї Філії, до якої належало 30 кооператив того ж типу. Та хоча він був директором польської установи міг згодом взятись до громадської праці. Оснував УДК, реєстрував українців у Бендзині й околиці, опікувався земляками, допомагав їм і дбає про їхнє приміщення, а навіть працю, а в свята Різдва чи Великодня збирав самітніх українців і влаштовував їм свята у своїй хаті.

В часі, коли він прибув до Бендзина, то на Шлеську і в Домбровському басейні було вже більше українських комбатантів. У Сосновці існував уже Відділ Крайового Центрального Комітету в Польщі, а головою Відділу був тоді Коваленко, в якого були такі охочі люди до праці, як: сотник Гальперин, диригент і співак Пухальський, тоді приїхав до Бедзіна Борис Шевченко з родиною, що став головою українців в Сосновці до кінця війни. Згодом люди мінялись. Із дівчат вибивались Стефа і Марійка Худиківні. Стефа вчила в школі у Сосновці, пізніше теж у Челядзі. З нею одружився 1940 року св. п. С. Бартко. Вона була охоча до громадської праці, влаштовувала театральні вистави з дітьми і панями і працю в ділянці культури. Св. п. Бартко заступив Пухальського в диригентурі. УДК, як і Відділ УЦК злікідовано, а на їхнє місце, на розпорядження німців, основано Відділ УНО (Українське Нац. Об'єднання). Шевченко був весь час головою, а св. п. Бартко — цінним дорадником співу і хормайстром. Хор Сосновця був досить сильний і чисельний.

Коли почалась війна німців із совєтами в 1941 році, св. п. С. Бартко вирішив вийхати з дружиною в рідні сторони, до Вінниці, щоби бути ближче своєї рідні. Це було 1942 року. Там зараз дістав добре місце в „Централь Гандельсгезельшафт Ост". Але німцям не пощастилось і він повернувшись, знову став до роботи в „Сполем". Коли появився в УНО, його привітали оплесками. У той час гарно розвивалось товариське життя. На проби хору знову приходили співучі, кількість яких зросла; приготовлялись до нових виступів. Ми дістали від Управи міста вже давніше гарне приміщення, де в найбільшій кімнаті влаштовано каплицю. І наша невелика громада могла існувати.

Коли ще раз повернутись в часи переїзду св. п. Степана Бартка з дружиною до ЗСА, треба додати, що замешкавши в Брукліні, вони там відкрили споживчу крамницю. Рівночасно, не забуваючи й про громадські обов'язки — були бо активними в громаді. Св. п. Степан Бартко, як член УВАкадемії Наук, заздалегідь думав про те, щоб в разі його смерти замість квітів складати на УВАН, де при цій установі був секретарем Т-ва „Подоляків".

Росли їх діти — Юрко і Христина, а згодом і внуки, що ними подружжя Бартків раділи і ними вони жили.

Сьогодні вже три роки як немає в живих св. п. Степана Бартка; в третю річницю Покійного складаю цей жмуток спогаду в його пам'ять.

В. Несторович

Колишній гросмайстер України в шашках здобув чемпіонат ЗСА

Каплан і Лідделл у турнірі за чемпіонат Америки в шашки

Джерзі Сити, Н. Дж. — Редакцію „Свободи" відвідав міжнародний гросмайстер-шашкіст Володимир Михайлович Каплан — багаторазовий чемпіон України, чемпіон СССР і Европи та теперішній чемпіон З'єднаних Стейтів Америки.

В. Каплан по фаховій історик-архівіст, в шашки почав грати, коли йому було 12 років. Уже 15-річним став чемпіоном Києва серед юнаків, а 16-річним — чемпіоном серед дорослих.

Бельгійський журнал „Blancs et Noirs" (Білі і чорні) назвав В. Каплана „одним із кращих теоретиків світу".

У довшій розмові з членами Редколегії В. Каплан поділився своїми думками, плянами та радо погодився дати інтерв'ю, яке перевів Є. Федоренко.

• • •

З. Володимиру Михайловичу, коли ви приїхали до ЗСА?

В. До Америки я приїхав 29-го червня 1977 року і, до речі, через два тижні взяв участь у чемпіонаті Америки та став чемпіоном мосї нової країни. При кінці липня ц. р. відбулися цьогорічні першества Америки в Детройті, де я вдруге став чемпіоном Америки.

З. Чи гра в шашки здобуває популярність в ЗСА?

В. Америка ще не має шашкового Боббі Фішера, одначе гра в шашки тут поширюється. Тепер в Америці великий попит на відповідну літературу. Тому, власне тепер, перекладається моя книжка на англійську мову під назвою „Мистецтво гри в шашки", яка появиться в наступному році. Між іншим, в Америці поширені шашки на 64 клітини, міжнародне визнання дістали шашки на сто клітин, хоч ще грають на 144 клітинні, зокрема в Канаді.

З. Чи популярні шашки в Україні?

В. О, так! Україна є провідною шашковою республікою в СССР. Хочу тут підкреслити, що я був тренером усіх совєтських чемпіонів світу, а також очолював школу шашків для обдарованих дітей. Мій учень Микола Міщанський із Донецьку став чемпіоном світу серед юнаків. Другий мій учень, також українець, Ростислав Ліщинський — чемпіон Европи серед дорослих, а Василь Муляр з Хмельницької області — один з найкращих проблемістів — отримав другу нагороду в Парижі за складання шашкових комбінацій. Моя 16-річна учениця Оля Біляєва, українка, здобула друге місце в чемпіонаті СССР серед дорослих. Хоч Україна, як я вже згадав, є провідною республікою в СССР, але немає жадної газети чи журналу про шашки на українській мові.

З. Чи є якісь книжки про шашки на українській мові?

В. Майже немає. На протязі останніх років появилася лише одна книжка Ісея Купермана п. н. „Шашкові комбінації".

З. Що вам, Володимиру Михайловичу, найбільше подобається в Америці?

В. Хочу навести вам один приклад. Як відомо, я приїхав до Америки в 1977 році. Мене запросили на змагання в Голляндію. Я був переконаний, що мені, як еміґрантові не дозволять поїхати, а сталося навпаки. Коли я поїхав на змагання в Голляндію, вперше почувався вільною людиною, не думав про те, що я мушу „обов'язково" виграти, ніхто не від мене в душу, позбувся страху, не вимушено і свобідно розмовляв, не боявся „щось ляпнути", бо вже не було зі мною супроводжувачів, далеких від гри в шашки, які тільки прислухалися до розмов. Друзі-шашкісти з різних країн мене поздоровляли ще перед грою і виявилося, що вони мене вітали з еміграцією до Америки. Відомий сенегальський шашкіст, чемпіон Африки, Баба Сі, сказав: „Це, напевно, ваша сама найтяжча і найзначніша перемога". Так, це правда.

З. Які ваші пляни на майбутнє?

В. Звичайно, я продовжуватиму брати участь у всіх міжнародних змаганнях, а по друге, — працюватиму над книжкою для англомовного світу, хочу також щось написати для початківців в українській мові та створити шашковий відділ при українських газетах. Пляную створити дитячу школу гри в шашки. Може хтось з українських дітей стане чемпіоном Америки — хочу знайти Боббі Фішера в шашках.

Перед Вечором Молодих Талантів у Ірвінгтоні

Асоціяція Діячів Української Культури, відділ Північного Ню Джерзі, постійно сприяє українській молоді в її культуротворчій діяльності. Крім вечорів для молодих поетів і музиків, Відділ 28-го березня 1976 року улаштував Вечір Молодих Талантів, в якому 15 юних мистців-малярів виставили свої картини, а 7-ох молодих талантів брали участь в мистецькій програмі, читаючи поезії, виконуючи музичні твори, співи, танці й рецитації.

У цьому році в неділю, 12-го листопада в залі Українського Народного Дому в Ірвінгтоні відбудеться з черги другий Вечір Молодих Талантів, в якому насупних 22-ох мистців-малярів прийматимуть участь: Романа Білаинч, Михайло Вовк, Олена Гнатів, Марія Демчук, Нуся Пащак-Денисик, Валерій Керейко, Тарас Ліщинський, Люба Мазяр, Наталка Напора-Мацкевич, Дора Ольшанівська, Мотря Ходновська-Ракоча, Ярема Ракочий, Роксоляна Робак, Уляна Салевич, Марта Коленська-Стефанюк, Орися Стрижак, Юлія-на Тиховська, Оксана Федоренко, Ореста Федун, Аніта Хомик, Христя Котляр-Чура і Роксоляна Шегедин.

Перед відкриттям виставки картин і фотосвітлин, кіномистець із Філядельфії Микола Куліш, син відомих письменників Оксани Керч і Володимира Куліша, висвітлить фільм „Землетрус у Баня Луці" в Югославії.

Наша громада матиме нагоду привітати й запізнатися із автором фільму „Україні в Америці", який минулого року був висвітлений по всій Америці телевізійною станцією ЕнБіСі. За цей фільм Микола Куліш дістав нагороди від Організації Професійних Журналістів і від „Амерікен Вимен ін радіо енд телевіжен". Микола Куліш після закінчення університету Темпл у Філядельфії, працював в телевізійній станції ч. 10 режисером, редактором і фотографом. Він у серії „Ай он..." був творцем репортажів, з яких „Слайс он найт" отримав першу нагороду на Міжнародному Конкурсі на Вірджін Айленд в 1976 році. М. Куліш одержав теж нагороду 12 каналу за „Україні в Америці" та за „Слайс он найт".

Сподіємося, що українська громада Нюарку-Ірвінгтону підтримає свою молодь у її стримліннях продовжувати українську культуру.

І.Г.

Опера „Катерина" в Ню Йорку

Оперу Миколи Аркаса до слів Тараса Шевченка „Катерина" треба зарахувати до клясичного репертуару української національної опери взагалі. В постанові Корпорації „Українська Опера" під керівництвом президента і солістки Галини Андреадіс ця опера прозвучала у неділю, 22-го жовтня ц. р. у залі „Фешен Інституту" в Ню Йорку, не лише як культурне, мистецьке, але й політичне обвинувачення Росії від імени України. Вистава була присвячена пам'яті жертвам 1933 р., і тому перед початком відповідне слово виголосив представник Централі УККА д-р Володимир Душник. Слово промовця надало загального тону виставі, що її прийняли глядачі (на жаль, їх не було багато — того ж дня у Бавнд Бруку зібрали кілька тисяч людей для вшанування жертв голоду) частими оплесками для окремих солістів і солісток та окремих танцювальних і хорових сцен-картин.

Диригував 12-членною оркестрою Української Опери, добре зіграною і звучною (концертмайстер Хрисtофер Маджар) майстер своєї справи Лев Струганський. Режисер вистави — Микола Гололик, знання і талант якого відчувались у кожній сцені вистави. Танцювальні точки з талантом виконав ансамбль „Таврія", хореограф Микола Жуковин. Декорації, над якими працювали кілька мистців, справляли враження живої природи України; хата з іконами і зброєю перенесла глядачів у минуле України, в часи російської царської окупації. Достовірна ноша героїв „Катерини", мішаного Оперового Хору, вояків та ін. — лише частково належить Корпорації, решту було випозичено в костюмерні п-ва Куликів у Ню Йорку. Хормайстер проф. Роман Левицький доклав старань, щоб добре звучав чоловічий хор, хоча в нім бракувало частково теноpів.

Переривані багато разів вдячними оплесками залі партії виконували: Марта Кокольська-Мусійчук — Катерина, Галина Андреадіс — мати, Володимир Карпинич — батько, Богдан Чаплинський — Андрій; нові, молоді набутки Української Опери: Борис Казанський — офіцер, Оксана — Ольга Гірняк. У кінці вистави були піднесені живі квіти героїні опери Катерині — Марті Кокольській-Мусійчук, а довгі оплески та багато викликів перед куртиною були нагородою усім солістам і солісткам та всьому колективові Корпорації „Українська Опера".

З огляду на успіх „Катерини" і невелику кількість глядачів, із-за специфічних інших імпрез тієї неділі висловлено з-поміж глядачів побажання повторити в Ню Йорку виставу опери „Катерина": це шекспірівської сили драма, виконана мистцями співу, музики і танку з великим артизмом, і було б шкода, щоб „Катерини" не побачили багато культурних людей нюйоркської метрополії.

Добре видана, змістовна, ілюстрована програмка трьома мовами (українською, англійською і французькою) додавала високого мистецького позему цьому незабутньому вечору, який шляхом чудової мови національного мистецтва нагадав глядачам про минуле й сучасне в історії стосунків між Росією та нашою Україною.

Економічно з цього вечора Корпорація „Українська Опера" зазнала великого фінансового недобору, хоча оперу поставлено при допомозі Мистецької Ради стейту НюЙорк.

Василь Гальченко

Загальні Збори Об'єднання колишніх Вояків Українських Армій

У суботу, 14-го жовтня 1978 року відбулися Загальні Збори Об'єднання колишніх Вояків Українських Армій в залі „Тризуб" у Філядельфії. У них взяли участь представники відділів: Філядельфії, Ню Йорку, Бостону, Чікаго, Клівленду, Джерзі Сити, був теж представник Лос Анджелесу.

Збори відкрив І. Поритко, колишній заступник голови ОбВУА, а по смерти бл. п. В. Галана, став головою. Він привітав всіх прибувших і повстанням з місць та хвилиною мовчанки вшановано тих, що відійшли в засвіти.

Опісля обрано президію Зборів, до якої увійшли: п. Городиський (Чікаго), як голова, о. митр. В. Головінський і інж. К. Гусак (Бостон) — заступники і Володимир Мацьків — секретар.

Після молитви, що її провів о. митр.Головінський, обрано комісії: Мандатову, Номінаційну і Резолюційну та приступлено до звітів Управи. Перший виступив голова п. І. Поритко: він зазначив, що не зважаючи на поважні труднощі, які були на протязі 3-річного періоду, зроблено багато доброго. Великою трудністю є це, що членів в ОбВУА меншає кожного року, бо всі вони є вже в поважному віці і багато з них вмирає. Коли три роки тому, в часі останніх Загальних Зборів було 486 членів, то сьогодні їх є лиш 363. Дуже багато доброго зробила Суспільна Служба Комбатантів, яка допомагала і допомагає фінансовими допомогами потребуючим учасникам Українських Армій. Роблено заходи до об'єднання всіх комбатантських організацій (дивізійників, уписті в та інших), видавано „Вісті Комбатанта", роблено заходи, щоб зорганізувати репрезентативний архів різних документів та виконано багато інших важливих справ.

Другим з черги звітував скарбник п. Вишневецький. Він зазначив, що тепер до каси впливає щораз то менше готівки, так що в минулому періоді видатків було більше, ніж приходів, але каса має ще поважні фонди з давніших часів, тому й не відчувалось труднощів.

Після звіту Контрольної комісії, яка висловила подяку скарбникові, бо все знайдено в порядку, відкрито дискусію над звітами. В цій дискусії виступало більше осіб, які порушували різні справи, так важливіші, як і менше важливі.

По закінченні дискусії уділено абсолюторію уступаючій Управі.

Окремою точкою був ще звіт Суспільної Служби Комбатантів, який виголосив п. І. Поритко.

Вкінці приступлено до вибору нової Управи ОбВУА. До неї увійшли: дир. Іван Поритко — голова, п. Йоахим Вишневецький, о. митрат В. Головінський і п. Степат Гула-Шеремета — заступники, п. Конрад — секретар, п. Іван Данківський — скарбник, д-р Петро Федорів — організаційний референт, п. Іван Кедрин — редактор „Вістей Комбатантів" і преси, Микола Бута — господар, п. Володимир Рудавський, Лев Шанковський і Валентин Сімянців — вільні члени, п. Юрій Тамарський, Марія Величко, Роман Лесик, Володимир Мацьків і Матвій Сушко — Контрольна комісія та ген. Петро Самутин, Конрад Гусак і Іван Шаран — Товариський суд.

Вкінці обговорено ще деякі справи, що їх висунено у внесках та запитах, іменовано почесним членом сотника Козака і закінчено Збори.

Опісля відбулася спільна перекуска.

В. М.

Об'єднання лісників відбуло Річні Загальні Збори

Дня 7-го жовтня ц. р. відбулися в Ню Йорку Загальні Збори Об'єднання Українських Лісників і Деревників. Збори відкрив голова — лісмайстер Роман Кобринський. На його внесок присутні вшанували пам'ять померлих в останньому році Об'єднання, а саме П. Чуловського, О. Барана, С.Захвалинського і І. Зваричука. Зборами проводила Президія у такому складі: голови П. Пясецького, секр. С. Кравченюка і членів А. Гудзовського і М. Чаповського. До Мандатної комісії обрано Я. Косановського, А. Шмериковського і М. Драганчука. До Номінаційної комісії ввійшли Е. Бачинський, П. Ушак і Л. Пришляк. У своєму звіті лісмайстер Кобринський згадав про діяльність Об'єднання в останньому діловому році, а саме про влаштування в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку — Літературного Вечора з мисливською тематикою, на якому члени Об'єднання зачитали свої мисливські переживання в ловищах на рідних землях. У липні ц. р. влаштовано літню зустріч в гражді в Гантері, в якій взяли чисельну участь члени Об'єднання і запрошені гості, що прибули з різних сторін Америки та навіть з далекої Венесуелі.

Як одночасний редактор „Вісника" — єдиного лісівничого українського журналу у вільному світі, Р. Кобринський з'ясував ролю цього журналу, що єднає наших членів тут на чужині. В ньому друкуються статті різного тематичного змісту, описи праці наших колег, їх письменницькі спроби, рецензії, комунікати та організаційні справи. Уклад „Вісника", що появляється двічі у році — на Різдво та на Великдень, усистематизовано та поставлено на відповідному високому рівні. З черги скарбник Д. Геча подав фінансовий стан Об'єднання та умотивував поодинокі приходи та розходи у діловому році.

У дискусії присутні висказалися з признанням про доконану працю Управи і редакції „Вісника", а уступаючій Управі уділено абсолюторію через акламацію. По складенні звіту мандатової комісії, Номінаційна комісія поставила внесок на вибір нової Управи на наступний рік. З уваги на те, що 81-річний лісмайстер Р. Кобринський не хотів далі вести праці голови Товариства та редактора „Вісника" і перейшов на повну емеритуру, Збори обрали новий склад Управи, а саме: Є. Дорош — лісмайстер, Д. Геча — скарбник, С. Кравченюк — секретар. На членів Управи обрано: П. Пясецького, Р. Яримовича, А. Шмериковського і М. Драганчука. До Редакційної Колегії „Вісника" ввійшли Я. Зубаль і А. Гудзовський, до Контрольної комісії: голова Р. Кобринський та члени П. Ушак і Л. Пришляк.

Беручи до уваги заслуги в розвитку Об'єднання і піднесення рівня та тематики журналу „Вісника" — Збори обрали одноголосно інж. Романа Кобринського почесним лісмайстром Об'єднання.

У розваговій частині вечора, яким проводили П. Пясецький і П. Ушак відбулася спільна вечеря з участю дружин лісників і запрошених гостей. При тій нагоді новонайменований почесний лісмайстер Об'єднання інж. Роман Кобринський щиро подякував в окремому слові, за так велику честь і підніс тост на благо членів Об'єднання та запрошених гостей. Архітект д-р І. Заяць передав привіт від Товариства Українських Інженерів Америки,а в часі вечері слово забирали такі панове: Островерха, Дорош, Косоновський, Бачинський, Пясецький, Чаповський, Гудзовський і Ушак. У дружній атмосфері присутні перебули приємно спільний вечір до пізніх годин ночі.

Годиться також з признанням відмітити, що перед початком Зборів панове Юліян і Евстахій Бачинські гостили членів Об'єднання окремою перекускою.

Р.К.

Небуденний вечір у Ню Йорку

У п'ятницю, 13-го жовтня ц. р., у Пластовому Домі в Ню Йорку, відбувся незвичайно цікавий вечір, а радше зустріч як і подавали її організатори, із Архимандритом Чину Студитів пл. сен. о. проф. Любомиром Гузарем, пластунів та їхніх родин. З рамени Загону „Червоної Калини", членом якого є пл. сен. о. Л. Гузар, програму цього вечора відкрив пл. сен. Володимир Стойко вітаючи серед пластунів вийнякового гостя.

Вечір, на якому вщерть виповнили залу різного віку пластуни, від непосидючих юнаків до сивоголових сеніорів, прибрав відразу невимушений характер пластової гутірки. Після короткого вступу, в якому о. проф. Л. Гузар з'ясував відношення людини до Бога, він відкрив гутірку-дискусію із присутніми, відповідаючи на поставлені питання і підтержуючи виміну думок на тему головного обов'язку пластуна: вірности Богові й Україні.

Глибокі, переконливі відповіді о. проф. Гузара, на тему проблем, які непокоять неодного із нас, а вже зокрема молоді покоління, дали змогу присутнім перебути немов скорочені духові реколекції.

Рідко сьогодні в нашій спільноті маємо нагоду переживати того роду Вечір. Тому не диво, що численні присутні не хотіли ніяк розходитися після закриття та довгою чергою стояли біля доповідача, щоб могти з ним продовжувати розмову.

Можемо бути особливо вдячні Загонові „Червоної Калини", що організуючи цей небуденний вечір, „поділився" із широкою пластовою громадою своїм Дорогим Гостем і Другом.

О. К.

Успіхи нашої молоді

Знахідка на Кипрі

Лариса Гординська з Верони, Н. Дж., вже четвертий рік у літніх місяцях працює над археологічними розкопками на Кипрі, спочатку як студентка, а згодом як член штабу. Об'єктом розкопок є долина Василікос на півдні острова. Директором того проєкту є проф. Ян Тодд з Брендайс університету, а самі розкопки ведуться коштом Крайової наукової фундації. Завданням того проєкту є знайти в згаданій долині усі місця поселень, від часів доісторичних аж до середньовіччя. Проєкт займається також розкопками неоліта в Калавасос-Тента, з наміром зреконструювати життя й економічні умови неолітичного поселення. Лариса завідує секцією розкопок, де вона відкрила кам'яну будову з часів 6-го тисячоліття до н. Хр. До цікавих знахідок там належать побуд видовбаний у камені.

Незалежно від цього проєкту, Лариса під час будови фундаментів дому біля старої церкви спостерегла череп'я, яке навело її на слід 13 поховань з бронзової доби — приблизно 1800 р. до н. Хр., тобто сучасну першій фазі палат у Кноссосі на Креті. Ті могили дали понад 300 об'єктів т.зв. червоної кераміки, з чого половина посуду була зовсім не пошкоджена. Знахідка збагатила Кипрський національний музей у Нікозії збіркою прегарно розмальованих збанків.

Лариса Гординська студіювала спершу літературу і мови в паризькій Сорбонні, згодом перейшла на студії антропології й археології до Пенсильванського університету в Філядельфії і після градуації почала працю над докторатом з археології в Брандейс у-ті у Валтам, Масс. (біля Бостону). Крім різних сучасних мов, знає стару вавилонську і новогрецьку. Лариса є дочкою мистців Святослава і Мирослави Гординських з Верони, Н. Дж.

Ю. Мирчак

Вечір розваги в Елизабеті

24-ий відділ СУА в Елизабеті, Н.Дж., влаштував у неділю, 15-го жовтня ц.р., Вечір слова і пісні. Відкриваючи цю товариську зустріч, змістом якої була культурна розвага, імпрезова референтка, п-і Галя Мельничук, змістовним і теплим словом надала тон, що тривав до кінця програми.

Розповідь ред. Ярослава Заремби про легендарну Марусю Чурай була монтажем, літературні, побутові, історичні й легендарні моменти, автор якого з поетичним хистом пов'язав в одну цілість і так передав присутнім, що всі без вийнятку, слухали не тільки з вільним зацікавленням, але, не рідко, й зі щирим зворушенням.

Гарний настрій на залі посилив ще маестро Роман Левицький своєю „музичною ілюстрацією". Відповідно підібраними піснями, при власному майстерному акомпаньяменті на бандурі, він не тільки „на крилах пісні" переносив нас думками в рідне минуле, але й захоплював усіх красою голосу й мистецтвом співу.

Як ілюстрацію до головної теми, Галина Король прочитала ще й кілька Марусиних віршів-пісень, — (вони, чепурною книжечкою п. з. „Дівчина з легенди — Маруся Чурай", вийшли в Києві в 1974 році).

На закінчення союзянки гостили присутніх, членок і гостей, чай-кавою і солодким. В оживленій і довгій товариській гутірці за столами можна було почути таку загальну думку: шкода, що таких гарних вечорів у нас так мало.

Галина Король

Чікаґо в обороні політв'язнів

„...Наші серця наповняються шляхетною гордістю, коли чуємо чим раз частіше про геройський змаг наших нескорених-одержимих, політичних в'язнів в Україні. Але до почуття національної гордости долучається гнів і досада на нечувані, жорстокі вироки московських окупаційних судів за любов до своєї Батьківщини, до України..."

Повища цитата взята з листа-запрошення чікаґського відділу Українського Конґресового Комітету Америки до громадського активу Чікаґо взяти участь у ширшій громадській нараді, яка відбулася у п'ятницю, 6-го жовтня ц.р. в приміщенні Пік Конґрес Готелю. Як з'ясував у вступному слові д-р Мирослав Харкевич, голова місцевого відділу УККА, ціллю наради було створити окрему Комісію Оборони Українських Політичних В'язнів для активізування найширших кіл української громадськости на полі енерґійної під кожним оглядом акції в обороні тих,які нікого більше у широкому вільному світі за собою не мають, для координації дій існуючих починів в тому напрямку та для поширення цієї акції у всій українській діяспорі при допомозі включення українських центральних громадських і політичних організацій в цю шляхетну дію.

Д-р Куляс зачитав зворушливого листа Ірини Калинець, про долю-недолю тих, які сьогодні, в умовах наростаючого російського шовінізму та непогамованого імперіялізму, мають відвагу в почутті свого українства та в обороні елементарних прав свого народу на незалежність і свободу ставати на прю із потужним державно-поліційним російським організмом, який ніколи, на протязі всієї своєї історії, без огляду на існуючі режими, не грішив людяністю і справедливістю і якщо в ньому приходило до якихось змін, то тільки на гірше.

У широкій, всебічній дискусії над справою українських політичних в'язнів, що її з'ясував д-р М. Харкевич, взяли участь численні присутні, як інж. Ю. Дачишин, о. шамб. Свищук, конґресмен д-р Борис Антонович, п. Войтихів від молоді, дир. Сенчишак, о. монс. Леськів, дир. Вигінний, мґр Ничай, пастор О. Гарбузюк, о. протопресвітер Білецький, дир. Р. Мицик, та інші, думки яких та проєкти склалися на краще зрозуміння не тільки долі самих українських політичних в'язнів в Україні і на просторах всього СССР, та можливости всебічної допомоги для них так матеріяльної, як зокрема моральної і політичної, — але викликали теж оживлену виміну поглядів щодо метод та шляхів задуманої акції.

І хоча загально українська громадськість розуміє суть боротьби за волю українського народу, все таки треба ще й далі наголошувати моменти, які вимагають остаточного вияснення між нами самими, а саме факт, що в совєтському праводавстві, накиненому всьому так званому Союзові ССР російською політичною верхівкою, кожен, хто заявляє себе проти офіційної лінії партії і окупаційної системи, є ворогом держави у кримінальному розумінні того слова, тому в СССР офіційно немає політичних в'язнів. У цю групу входять всі, переслідувані за свої національні і релігійні переконання та свої політичні погляди, що виникають, цілком зрозуміло із факту, що в СССР не можна досягти особистої, релігійної чи національної свободи без політичної боротьби проти існуючого стану з повним усвідомленням, що спричинником і носієм цього фактичного стану є російський народ. Тому для героїв цієї боротьби залишається тільки назва „політичні в'язні" і всякі додатки тут зайві.

В цілому світі в'язні поділяються тільки на кримінальних і політичних і ніхто не вносить понять, наприклад, про в'язнів релігійних, бо це само собою замикається в політичній боротьбі за свободу під кожним оглядом. Може це з'ясування допоможе нашим церковним колам повністю приступити, а навіть очолити шляхетну акцію оборони наших політичних в'язнів, які самозрозуміло, за словами хоч би тільки Левка Лук'яненка, воюють також за повну релігійну свободу в аспекті боротьби за волю українського народу.

Друге питання, яке вимагає остаточного вияснення, це назва „дисиденти", якою так широко оперує світова, чужинна преса. Ця назва повністю відноситься тільки до самих росіян і частинно жидів, з яких перші змагають тільки до здобуття деяких полегш в ділянці особистої свободи та зв'язаних з цим проблем більшої свободи слова, віроісповідань і громадського життя, а другі бажають виїхати з СССР до Ізраїля, чи у широкий, вільний світ. Російські дисиденти не борються за визволення російського народу, бо російський народ має свою державу, офіційна назва якої „Совєтський Союз", чи „СССР", є тільки знаряддям російського імперіялізму, придуманим свого часу на прикриття його дійсної цілі, а саме збереження і поширення російської імперії. Поневолені народи на просторах так званого СССР не борються за полегші в рамках існуючої імперіялістичної системи, тільки за повне визволення від російської окупації і тому їхні активісти не є жадними дисидентами. Це є справжні борці за волю і кожний, хто називає їх дисидентами, робить їм кривду. На це треба звертати велику увагу, бо ніщо не є таке важливе у політичній боротьбі, як повне зрозуміння дійсного стану і суті боротьби. Це мусить сьогодні розуміти кожен українець у світі і зокрема — український громадський та політичний актив.

Збори запросили на почесних патронів Комісії Оборони Українських Політичних В'язнів — Преосвященнішого Владику Константина, Архиєпископа Української Православної Церкви в Америці, Преосвященного Владику Ярослава, Єпископа Української Церкви, та Високопреподобного Олексу Гарбузюка, Пастора Української Баптистської Церкви — та встановили, що головою Комісії є кожночасний голова Відділу УККА в Чікаґо. Дальше, збори вибрали персональний склад Комісії в числі 22 осіб і її координатора в особі конґресмена д-ра Бориса Антоновича, члена леґіслятури стейту Іллиной — через аклямацію. Відповідні резолюції, що охоплюють повністю суть порушених справ, оформила окрема Резолюційна комісія з інж. Мироном Гриневичем на чолі, а їх зачитала зборам п-і Юзефович. Резолюції прийнято одноголосно і без змін.

На внесок дир. Р. Мицика, збори склали прилюдні ґратуляції Управі місцевого відділу УККА, з його головою, д-ром М. Харкевичем на чолі, за виявлену ініціятиву в такій важливій справі, а в кінцевому слові голова нової Комісії, д-р Б. Антонович ствердив, що Комісія розгорне широку акцію так серед українського, як і серед чужинного громадянства.

Закриваючи збори, д-р М. Харкевич, висловив надію, що за прикладом Чікаґо підуть всі інші осередки українського поселення у світі, як теж українські центральні організації із Світовим Конґресом Вільних Українців включно.

Л. Рихтицький

Трентон у поклоні Патріярхові

Заходами Відділу за Патріярхат у Трентоні, Н. Дж., у неділю 15-го вересня ц. р. відзначено Божественною Літургією та Ювілейним концертом дві знаменні події: 15-річчя вимоги Патріярхату для Української Католицької Церкви на II Ватиканському Соборі та 10-річчя відвідин Трентону Блаженнішим Патріярхом Йосифом.

Св. Літургію відправив парох місцевої української католицької церкви о. Ярослав Федик. Програму концерту, що був на високому рівні, виповнили місцеві та позамісцеві прелеґенти й мистці. Сцена гарно прибрана великим портретом Патріярха Йосифа, квіттям, ювілейними датами та вишивками впевняла про дбайливу підготову імпрези. Концерт відкрила голова місцевого Відділу за Патріярхат мґр Дарія Кузик згадкою про ненадійно померлого папу Івана Павла I, що в 1975 році, як патріярх Венеції, сердечно гостив у своїй палаті нашого Блаженнішого та проявив багато зрозуміння до змагань за Помісну УКЦеркву. Молитвою „Отче Наш" прелеґентка закінчила свою зворушливу евлогію про Великого Покійника. Приявні під проводом п. Івана Головки відспівали релігійний гимн „Боже вислухай благання". Парох о. Я. Федик коротко згадав про чудесне прибуття із заслання на II Ватиканський Собор Їх Блаженства Патріярха Йосифа та його героїчний виступ на цьому Соборі в обороні гнобленого Москвою українського народу та її Церкви з проханням відновлення Київсько-Галицького Патріярхату.

О. Мартин Канаван з Філядельфії, Па., у своїй довшій основно продуманій та базованій на численних джерелах доповіді навів багато історичних доказів, що українська нація постійно боронила помісности своєї Церкви. Не зважаючи на те, що прелеґент є сином батьків роджених тут, його доповідь визначалась зразковою українською мовою. У його словах був слідний глибокий пієтизм до УКЦеркви, її Первоієрарха та до українського народу. Присутні слухали з великим зацікавленням доповіді о. Канавана з мало, або й зовсім невідомими загалові епізодами із минулого української Церкви. Побажаним є, щоб ця доповідь появилася друком для широких кіл українського громадянства.

Молоденька, 17-річна, Мелянія Купчинська, смичковий віртуоз, при фортепіяновому супроводі п-і Лорі Адлер відограла Лисенка „Українську Рапсодію" та Сан Сена „Інтродукції до Рондо Капріччіозо". Своєю мистецькою грою, багатством динаміки й свобідною сценічною поведінкою талановита скрипачка заворожила слухачів. Глибоке признання її батькам, зокрема проф. музики Яремі Купчинському, колишньому голові Американської Асоціяції Учителів Смичкових Інструментів, а тепер інспекторові музичних шкіл, що зумів талант своєї доні піднести до таких вершин.

Вийнятки з промови Блаженнішого в часі II Ватиканського Собору та важливіші коментарі про цю небуденну подію італійської і світової преси поправною українською мовою прочитала пластунка Ірина Сеник.

Чергова точка відомої громадянству молодої піяністки Уліти Ольшанівської з причини несподіваної перешкоди не відбулась.

Гість із Едмонтону о. радник Володимир Тарнавський, що минулого дня звінчав у Трентоні молоду українську пару, на запрошення голови Відділу з великою переконливістю закликав усіх твердо відстоювати помісність УКЦеркви, бо „коли ми не промовимо, то заговорить каміння".

„Молитвою за Патріярха" закінчено цей дуже вдалий та будуючий концерт. Слід підчеркнути незвичайну активність і всецілу службу великої ідеї Патріярхату та українській справі голови Відділу мґр Дарії Кузик. Окрема подяка інж. Іванові Микитинові за мистецьку декорацію сцени та всім, що причинилися до відзначення ювілейних святкувань.

Ол. Татомир

Успіхи українських молодих лікарів

Д-р Стефан Павло Козак

Д-р Наталія Гик-Козак

Молоді лікарі, д-р мед. Наталія Роксоляна Гик-Козак та її чоловік д-р мед. Стефан Павло Козак завершили свої медичні студії у Вашінґтонському університеті в Ст. Люїс, Мо., в 1974 році.

Наталія — це дочка мґр фармації Марії та д-ра прав і медицини Стефана Гика, замешкалих в Ґриґґзвіллі, Ілл. Стефан — це син бл. п. Йосифа Козака та інж. хемії Франк Маріз, замешкалих у Ст. Люїс, Мо.

У роках 1974-1977 Стефан і Наталія відбули резидентуру з родинної практики в університеті Іова, Іова Сиґі, стейту Іова, що її завершили дипломом та сьогодні вони є лікарями—спеціялістами з родинної практики.

Від вересня 1977 року Наталія і Стефан працюють по своїй спеціяльності у Спрінґфільд Клінік, Спрінґфільд, Іллиной. Це приватна, добде вивінувана, клініка, що нараховує сорок лікарів, спеціялістів із різних ділянок медицини.

У вересні 1977 року Південний Іллінойський Медичний університет у Спрінґфілді, Ілл. запросив Наталію і Стефана вчити медичних студентів та лікарів резидентів. Університет надав Наталії та Стефанові офіційний титул: клінічний асистент професор медицини.

Від серпня 1977 року Наталія і Стефан працюють у приватній клініці, а також у згаданому державному університеті. Вони є активними членами Американської Медичної Ассоціяції та Американської Академії Родинної Практики. Вони також є членами лікарського персоналу з Ст. Джон та меморіял шпиталів.

Під час річної конвенції Американської Академії Родинної Практики, що відбулася від 22-го — 25-го серпня 1978 року в Ст. Франсіско, Каліфорнія, Академія відзначила Наталію і Стефана спеціяльною грамотою признання за їхню педагогічну працю в університеті.

Батько Наталки д-р Стефан Гик склав 10 000 дол. на Український Вільний Університет.

Д-р Павло Пундій

Престольне свято УПЦ в Кліфтоні

Парафія, церква якої, має своєю Покровителькою Небесну Царицю-Пресвятую Богородицю, святкувала в неділю, 15-го жовтня ц.р., свій Престольний празник Св. Покрови, що припадав на день 14-го жовтня, але з деяких причин святковано його в чергову неділю.

Службу Божу очолив Преосвященний Архиєпископ Марко, яка розпочалась в годині 9:30 зустрічею Преосвященного Владики. Співав парафіяльний хор під диригентурою фахового диригента проф. С. Вожаківського; хоча чисельно невеликий цей хор, але зіспіваний. Співались піснопіння знаних українських композиторів, як Бортнянського та інших, впливаючи на духовні почуття вірних. Проповідував Преосвященний Владика. У змістовному слові він насвітлив із якою глибокою вірою й любов'ю в Україні почитали й шанували цей великий празник Покрови Пресвятої Богородиці. На честь Богородиці Св. Церква служила врочисті Акафисти, в яких є глибокозмістовні слова молитви-звернення до Матері Божої.

По Службі Божій усі парафіяни й гості зійшли до церковної залі, де на них чекали гарно накриті столи, прикрашені букетами живих квітів та святочний обід, що його приготовило невтомне Сестриицтво очолене трудолюбивою Марією Войтюк. При вході на залю Владики Марка й настоятеля о. Івана, хор привітав Владику піснею „Іспола́йте деспота" і зараз же розпочалась мистецька частина свята.

Парафіяльний хор під диригентурою проф. С. Вожаківського, відспівав три духовні пісні: „Хваліть ім'я Господне — музика Виноградова, „Величай душе моя Господа" — музика М'ясникова. „Отче наш" — музика Бортнянського. Після цієї молитви, Владика Марко, поблагословив трапезу й усі присутні стали споживати обід. Під час обіду секретар парафіяльної ради, сказавши коротке слово, привітав присутніх із святом.

Другу частину програми мистецького виступу виповнено виступом родини п-ва Шепків, як бандуристів. Пані Ганна Шепко, вона ж і активна співачка-сопрано церковного хору, виступила зі своїм синочком Максимом і донечкою Галиною, як тріо бандуристів. Вони віддіграли на бандурах, співаючи декілька народних пісень; кульмінаційною точкою була народна жартівлива пісня „Каченята". Цією піснею та грою, молоденькі бандуристи — Максим та Галина, захопили всіх слухачів так, що посипались рясні оплески. Молодий виконавець Максим, заохочений залею, на додаток показав, ще свої здібності робити всілякі фокуси, чим викликав, ще більше захоплення присутніх.

Після виступу тріо бандуристів, сказав тепле слово Преосвященний Архиєпископ Марко, подякувавши всім виконавцям мистецької частини та Церковному комітетові за запрошення його на це велике Свято. Відтак Владика пригадав, щоб молитися за наших братів і сестер в Україні.

Завершенням мистецької програми був виступ чоловічого хору при українській Централі Пассейку, „Гомін" під диригентурою п. О. Кібава, який виконав ряд пісень: „Садок вишневий коло хати" — музика Гнатишина. „Стає хмара з-за лиману" — музика Лисенка. „Віє буря" і „Карпати". Хор цей свою програму виконав бездоганно і заля нагородила його виконавців гучними оплесками. На цьому закінчено святкування.

Одна старша жінка, що слухала гру молодих бандуристів, сказала так: „якщо б усі батьки так розуміли почуття відповідальности перед своїм народом і Церквою за виховання своїх дітей, як пані Шепко що грала зі своїми дітьми на бандурах, то напевно Церква була б завжди наповнена батьками з дітьми, та мали б із кого поповняти хор".

І.Ш.

Вісті з Відня

Концерт хору св. Варвари

П'ятий концерт Українського Церковного Хору церкви св. Варвари під управою проф. Андрія Гнатишина на віденському фестивалі залишиться довго в пам'яті присутніх, бо це був тріюмфальний вечір українського церковного і народного хорового мистецтва. Концерт відбувся у суботу, 10-го червня в фестзалі Віденської Ратуші. Начальник першої округи Відня привітав хор і диригента. Знову ж Борис Ямінський, який вияснював програму в німецькій мові привітав міністра Ервіна Лянца та інших репрезентантів австрійського уряду, як рівно ж й усіх присутніх, що заповнили цю чудову залю.

Концерт почався могутньою псальмою Дм. Бортнянського „Вси языци", яку закінчено херувимською піснею того ж композитора великим контрастом з фортіссіма до піаніссіма. По цьому творі прозвучала сумно пісня „Страдальна мати" в обробці Гнатишина зі солісткою Любкою Гнатишин. Знову після зовсім іншого характеру, навіяна українським степовим духом, а саме „Хваліть Господа" К. Стеценка, — „Страшний суд" Демуцького, і псальма Артима Веделя „Приклони Господи ухо Твоє", якою закінчено першу частину концерту. Релігійна частина, в якій кожен твір має відмінний характер, публіка прийняла з великим захопленням.

На народну частину склались пісні в обрібці А. Гнатишина: „Гей літа орел", „Ой у полі могила" зі солістами д-ром Ігорем Тарком і Сільвією Штайн, „Накрила нічка", соліст Фр. Зецер, „Верховино" соліст Б. Ямінський. Щоби віденській публиці показати і познайомити її з українською бандурою, запросив проф. Гнатишин молодого бандуриста з Мюнхену, Юрія Дубицького, який виконав на цьому інструменті в'язанку українських народних пісень і здобув ними небувалий успіх. Це неначе нова квітка в саді тих чудових українських цвітів. — На останню частину склались пісні веселого характеру, а саме: „Ой музику дуже люблю" солістами Л. Мудрецьким і Б. Ямінським, „Садок вишневий" з сол.Л.Гнатишин і Сільвією Штайн, „Ой на горі" з солісткою Надією Брейха. Все це пісні А. Гнатишина. Концерт закінчено піснею Д. Котка „Діброва", соліст Зецер. Начальник Відня I Округи Гайнріх Гайнц вручив солісткам цвіти, а хор заспівав могутнє многоліття. Пісня за піснею одушевлено оплескувано. Цей концерт, як всі попередні був успіхом української хорової культури і зробив велику пропаґандивну працю.

Нові платівки хору св. Варвари

Дві платівки славного хору церкви св. Варвари у Відні під управою проф. Андрія Гнатишина, це знову нове культурне надбання, новий вклад у скарбницю як хорового мистецтва на еміґрації. Наспівані, як церковні так і народні твори, є вірним одуховленим відтворенням, як релігійного, так і народного духа. Понад дві сотні оригінальних творів й обрібок українських народних пісень А. Гнатишина появилося на платівках у виконанні найкращих співаків і хорів. І хор св. Варвари вже наспівав багато, як релігійних, так і народних пісень свого диригента, які появилися на платівках накладом різних українських видавництв, а тим разом у виданні „Радіо Ватикан", а саме в українському Відділі, керівником якого є енергійний працівник о. ректор Софрон Мудрий ЧСВВ.

У взаємній праці диригента з парохом о. д-ром Дзеровичом хор наспівав одну платівку з псальмами й релігійними піснями, які рідко, або взагалі не виконуються нашими хорами, як: „Над рікам Вавилону", — „Приклони Господи ухо Твоє", „Божественное сіє і всечесноє" композиція Артема Веделя, — „Богородице, до Тебе прибігаємо", — „Під Твою милість", — „Як же Ти славний Боже" Бортнянського, — „Чи Ти мене Боже забуваєш", „Тебе поєм", „Отче наш" й інші Гнатишина.

Релігійна частина кінчиться бравурним многоліттям для українського народу. — На другій платівці є композиції й обробки народних пісень А. Гнатишина з нагоди його 70-річчя. Тут є такі твори, як „Розрита могила", — популярний „Садок вишневий" на слова Т. Шевченка, чудова „Колискова" на слова Л. Українки, дует з хором і фортепіяном „Думка" на сл. Ю. Федьковича — „Краю мій рідний" на власні слова композитора. З народних пісень увійшли: „Ой, музику дуже люблю", — „Верховино", — „Микола", — „Там у лісі на смереці", — „Ой не ходи Грицю", „Ревуха", — „Ой сад-виноград", „Ой у полі могила", і „Чабан". — В наспіваних творах висловлений і смуток і радість та веселий, щирий народний гумор, і правдива любов до Батьківщини. Солістами на платівках є: Любка Гнатишин, Сільвія Отмар-Штайн, Надя Брейха, Борис Ямінський, Любомир Мудрецький, д-р Ігор Тарко та д-р Губерт Фехт. Фортепіяновий супровід в деяких піснях — в руках знаного нашого молодого піяніста Володимира Ратушного. Технічним керівником є, знаний з віденського радіо,інж. Альфред Цаврель.

Платівки відповідають всім вимогам доброго наспівання і запису. Релігійні пісні виконані з глибокою душею й молитовною експресією. Народні пісні міняються різними характерами, різнобарвними образами й гармоніями й живими ритмами. Кожна пісня приносить щось нового, зацікавлює. Послухавши всі ці пісні на обох платівках, можемо сміло сказати, що щасливий буде кожен, хто зможе їх набути, — а набути можна покищо в Rettore Mudryj Sofron, OSBM, Passeggiata del Gianicolo 7,00165, Roma, Italia і в переїзді через Відень в парафії св. Варвари.

Проща до Марія Таферль

У неділю, 17-го вересня ц.р. відбулася проща віденсько української громади до відпустової церкви в Марія Таферль, над Дунаєм у долишній Австрії. Прочани враз з хористами виїхали туди автобусом, а багато родин теж приватними автами. Їзда була спрямована до колишнього концлагеру в Маутгайзен, де наслідком жорстокого гітлерівського режиму загинуло маса різного народу, а між ними і українці. Під звуки похоронного „Святий Боже" покладено вінок від усіх українських товариств у Австрії коло пам'ятника, монсеньйор о. д-р Дзерович відправив панахиду і сказав коротку проповідь. По звидженні концлагеру повернено до Марія Таферль, де в цій відпустовій церкві, перед престолом Пречистої відправлено торжественну Службу Божу, з хором під управою проф. Гнатишина. По дорозі до Відня, на запрошення президента Скальника прочани мали нагоду звидіти музей зі судном і корабельною виставкою. Тут можна було побачити кораблі, які через сторіччя були водним транспортом по Дунаю аж до Чорного моря. Музей находиться в місцевості Шпіц біля Дунаю. Проща закінчилася дуже приємним „Гейріґер", в поблизу музею, серед чудової природи.

Парафіяльна школа

Рік-річно перед початком шкільного року заохочують, як парох в церкві, так і вчителі наших батьків, щоб посилали своїх дітей до парафіяльної школи й учили їх української мови, пісень та обряду. Важка це справа, особливо тоді, коли батьки є мішаного подружжя. Але також, як обоє є українці, але не вживають рідної мови в домашньому оточенні, — діти не будуть знати своєї рідної мови. Навчання в нашій школі покінчилося в червні, а тепер в місяці жовтні почалось знову. Початкуючих дітей вчить вже від кількох літ наша молода вчителька Ірина Мудрицька, а вищий курс провадить проф. Василь Колотило. Учителів оплачує парафія і Братство св. Варвари. Організацію поручено проф. Гнатишину, який держить зв'язки поміж учителями й учениками з одного боку і з Братством та парафією з другого.

Прийняття хору

Після цілорічної праці хору св. Варвари, який співає в усі неділі і свята, дає успішні концерти і наспівав пісні дві платівки, що їх видав о. ректор Мудрий з рамені „Радіо Ватикан", — влаштувала парафія враз з Управою хору прийняття на закінчення сезону, яке відбулося 17-го червня в Штаммерсдорфі біля Відня. Місцевість відома з плекання виноградних культур. До участі запрошено також всі українські товариства Відня. У приємній, родинній атмосфері, в об'єднанні молоді і старших серед співів веселих пісень і многоліть проведено цей літній гарний вечір. Парох о. д-р Дзерович подякував членам хору за їхню цілорічну працю для доброго імени нашої музичної культури і пропаґанду на користь всього українського.

Відзначення о. д-ра Дзеровича

Католицька преса з 1-го вересня помістила на своїй сторінці вістку, що тодішній Вселенський Архиєрей Папа Павло 6-ий відзначив пароха нашої церкви, о. д-ра Александра Остгайм-Дзеровича „Шамбеляном Його Святости". Спільна Академія на пошану нашого Монсеньора відбудеться у п'ятницю 10-го листопада 1978 в год. 18:30 в залі оо. Єзуїтів Відень, I., Бекерштрассе 18. В академії бере участь хор під управою проф. Гнатишина. Академію і приняття після неї влаштовує Церковна Рада, репрезентантом якої є довгі роки д-р Роман Сас-Залозецький і Братство, головою якого є дир. Юрій Плешкевич. На академію запрошені всі Парафіяни і Прихильники нашої Української Церкви.

Дні Української Культури

Від 1-го до 3-го грудня ц.р. відбудуться „Дні Української Культури" в Айзенштадті (головному місті Бурґенлянду), які влаштовують чотири українські товариства, а саме: Т-во Австрійців Українського Походження, Культурне Т-во „Буковина", Українське Католицьке Братство св. Варвари і Союз Українських Філателістів Австрії. У цих днях відбудеться виставка марок СУФА в залі замку Естергазі. Спеціяльний відділ австрійської державної пошти відбиватиме двомовні поштові штемплі, „першоднівки" до різдвяної марки. Виставка почнеться у п'ятницю, 1-го грудня від год. 8-16 -ої. У суботу 2-го грудня в год. 4-ій відбудеться святочна академія з участю хору св. Варвари під управою проф. Андрія Гнатишина. В год. 6-ій в кадедральному храмі Торжественна Служба Божа, що її відслужить парох церкви св. Варвари у Відні монсеньйор д-р Александер Остгайм-Дзерович при співі цього ж хору. В замку будуть також показані взори українського народного мистецтва, як: вишивки, кераміка, дереворити, писанки та інше, які підготовило т-во „Буковина". Дні культури відбудуться під почесним протекторатом ляндесгауптмана Теодора Кері. До почесного комітету увійшли визначні постаті австрійської Церкви та уряду. Головним промотором є голова СУФА ред. Борис Ямінський.

Хор св. Варвари підготовляє пісні для нової платівки, а саме „Страсні Пісні", які ще в цьому році наспіває на стрічку. У неділю 17-го грудня в год. 10-ій передаватиме австрійське державне радіо нашу Сл. Божу просто з церкви св. Варвари.

Вшанували пам'ять Степана Бандери в Буенос Айресі

Буенос Айрес. — У суботу, 14-го жовтня ц. р., у вечірніх годинах, Владика Андрій Сапеляк відслужив в соборі Покрови Пресвятої Богородиці заупокійну Службу Божу та Панахиду по сл. пам. Провідникові ОУН Степанові Бандері. Участь в Богослужбі взяло поверх двох сотень старшого громадянства та молоді. Організовану участь взяв СУМ.

Владика Андрій виголосив глибокозмістовну проповідь в якій нав'язав ідеали Бандери до ідеалів, якими повинна жити сучасна молодь. Між іншим Владика сказав, що „ідеали Покійного є і нашими ідеалами. Його боротьба є нашою боротьбою".

У неділю, 15-го жовтня, в домівці Філії Т-ва „Просвіта" на Вілля Аделіна, одне з передмість Буенос Айресу, відбулося відслонення бюсту Покійного Провідника ОУН. Домівка цієї філії Т-ва „Просвіта" названа іменем Великого Провідника та знаходиться при вул. Україна, напроти української католицької церкви св. княгині Ольги та манастиря Сестер Василіянок. Околиця численно заселена українцями.

Акт посвячення довершив місцевий український парох, о. Лівій Леонарді, латинник італійського роду, що перейшов на наш обряд та успішно опановує українську мову, як також прикладно і жертвенно служить нашій Церкві.

Після акту відслонення, який довершили, між іншими, голова Української Центральної Репрезентації в Аргентині Володимир Котульський, голова ОУВ-Фронту Аргентини ред. Юліян Середняк, голова Т-ва „Просвіта" Осип Галатьо, почесний голова цього ж Товариства Мих. Данилишин, Розалія Данилишин від Централі ОЖ „Просвіти" та численні представники інших товариств, відбулася Жалібна Академія.

У мистецькій частині виступив мішаний хор філії Т-ва „Просвіта" під проводом Василя Василика, Капеля Бандуристів ім. Тараса Шевченка під проводом Василя Качурака, учні місцевої „Рідної Школи" та Іван Жибак з доповіддю про постать Провідника.

Поважне число молоді серед присутніх засвідчило про живучість ідеї Незламного Борця серед поселенців в далекій Аргентині.

М. Ш.

Язичинська в Рочестері

Коли кінчається час літніх вакацій та серія всяких „пікніків" і фестивалів, а листя на деревах починає вже дещо багряніти, — тоді Український Золотий Хрест в Рочестері, — вже від кількох років, — уряджує різного роду культурні розваги.

Були вже тут: поетеса Ганна Черінь з Чікаго, журналістка Віра Ке з Торонта, відбувся Ювілейний Вечір письменника Анатоля Галана з участю письменників Уласа Самчука, Володимира Скорупського з Торонто і місцевих (живуть в Рочестері) письменників Харитона Довгалюка та Евстахія Загачевського, — відбувся Вечір для вшанування наших героїв бл. п. Олени Теліги і Олега Ольжича в 70-ту річницю їхнього народження з участю ред. Я. Гайваса тощо.

У цьому році рішено запросити відому гумористку Язичинську. Жіноцтво УЗХ багато чуло про цю мисткиню легкого жанру, яка визначається гострotoю сатири на всі ділянки життя-буття політичної еміграції у вільному світі, зокрема тут у ЗСА. На жаль, за маленькими винятками, більшість рочестерців її не чули і не бачили. Тож коли стало відомо про виступ Язичинської (Іванна Климовська з Філядельфії), цю вістку прийнято з великим зацікавленням.

„Вечір гумору й сатири" з гостинним виступом Язичинської, відбувся 23-го вересня ц. р. в залі Кафетерії при церкві св. Йосафата. Гостю представила, подаючи короткий перебіг її сценічної праці, п-і Ярослава Зелез. З короткого слова, ми довідались, що за Язичинською є ряд успішних виступів у більших українських скупченнях ЗСА і Канади. Гумористка-сатиричка свої монологи пише сама. У них відчутний великий дар обсервації „примруженим оком", недаром сказав Фрідріх Шіллер: „Здатність споглядання — це сила уяви".

Її „Подорож по Україні", це — можна сказати — шедевр сатири на тамошні обставини. Там же і обмеження у відвідинах окремих міст, портрети обслуги в ресторанах, „смачні" страви, силюети „публічної безпеки", підслухи тощо.

У монолозі „Колись і тепер" показано, як на екрані, різницю між давніми часами а сьогоденням. Незвичайно влучно використані контрасти. Про „культуру і літературу" навряд чи хтось інший міг би так розповісти як Язичинська. Вона, підглянувши, схопила багато фактів у т. зв. кривому дзеркалі, чим вдоволила публіку. Капітальною сатирою був монолог „Бенкети". Під жало сатири попали ті, що звичайно сидять за президіяльними столами, їхня поведінка і стереотипні промови-кадила.

Пані Я. Залез вміло керувала програмою і по-мистецьки прочитала віршовану сатиру на Совєтський Союз пера недавно померлого Хорлампа Хохлацького (Романа Степаняка).

М. П.

В Україні

ЧИТАЙТЕ, ВИЙШЛА „ЦІКАВА" КНИЖКА

Видавництво політичної літератури України, — інформує київська „Культура і життя", — випустило „преважливу" книжку — „Радянські свята і обряди в комуністичному вихованні" У цій монографії автори насвітлюють ролю і місце нової „радянської обрядовости в системі комуністичного виховання, у формуванні матеріялістичного світогляду, утвердженні норм комуністичної моралі, подоланні релігійних пережитків. На великому фактичному матеріялі у книзі показано, що нові свята і обряди становлять органічну частину радянського способу життя, відіграють важливу роль в ідейно-виховній роботі", — стверджує „Культура і життя".

1908 1978

70-літній Ювілей 217-го Відділу УНС „Братство св. Йосафата" у Рочестері

В неділю, 12-го листопада 1978 року, о год. 3:30 по пол.

відбудуться святкування

70-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ ВІДДІЛУ получені з **БЕНКЕТОМ**

в залі Кафетерії церкви св. Йосафата в Рочестері, Н. Й.

У святкуваннях візьме участь головний предсідник УНСоюзу

д-р Іван Флис.

До участі у святкуваннях запрошує всіх Членів УНС, місцеві Організації та Гостей —

УПРАВА ВІДДІЛУ:

Теодор Кубарич, *секретар* — **Константин Шевчук**, *голова*

Стефан Мартинюк, *касир*

Увага! *Увага!*

ЗАЙШЛА ЗМІНА В ДАТІ

ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗБОРІВ

Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Ню Гейвену

Збори відбудуться

в неділю, 19-го листопада 1978 року о год. 5-ій по пол.

в залі Українського Народного Дому
при 961 Ветерсфілд Авеню, ГАРТФОРД, Конн.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття.
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останніх 10 місяців.
3. Обговорення осінньої кампанії, метою якої є придбати 2,000 нових членів до кінця цього року.
4. Обговорення загальних союзових справ.
5. Внески, запити і закриття зборів.

У зборах обов'язково повинні взяти участь члени Окружної Управи, Урядовці і Конвенційні Делегати УНС наступних Відділів:

12, 23, 52, 54, 59, 67, 68, 84, 101, 138, 207, 253, 254, 277, 350, 370, 387, 390, 414.

У зборах візьмуть участь:

д-р Іван Флис, головний предсідник УНС
проф. Іван Телюк, головний контролер УНС

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

проф. Іван Телюк, *почесний голова* — **д-р Михайло Сігурович**, *голова*

Тарас Сливінський, *секретар* — **Васиkь Добчанський**, *касир*

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Балтиморі, Мд.

повідомляє, що

в неділю, 12-го листопада 1978 року, о год. 3-ій по пол.
в Домі св. Софії
при 2615 30-та вул. Північний Захід, ВАШІНҐТОН, Д. К.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття.
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останніх 10 місяців.
3. Обговорення осінньої кампанії, метою якої є придбати 2,000 членів до кінця цього року.
4. Обговорення загальних союзових справ.
5. Внески, запити і закриття зборів.

У зборах обов'язково повинні взяти участь члени Окружної Управи, Урядовці і Конвенційні Делегати УНС наступних Відділів:

15, 34, 55, 81, 148, 260, 290, 320, 337

У зборах візьме участь

Василь Оріховський, головний організатор УНС

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Богдан Ясінський, *голова*

Остап Зенюк, *секретар* — **Іван Малко**, *касир*

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, дня 25-го вересня 1978 року розлучився з нами на 58-му році чесного і трудолюбивого життя, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і БРАТ

бл. п.

ТЕОДОР ХАЙ

Почуваємося до глибокого обов'язку цією дорогою подякувати Всечеснішому о. Пароxові Іванові Дорничеві, за відправлення Панахид, за відслуження Заупокійної св. Літургії і за відпровадження Покійного на місце Вічного Спочинку.

Сердечно дякуємо Членам Церковного Хору під проводом д-ра Д. Кострубяка, за відспівання Заупокійної Святої Літургії.

Щиро дякуємо усім Присутнім за участь у похоронних відправах, за щирі молитви, за жертви на Святі Служби Божі, за квіти і за щедрі пожертви на Патріярший Фонд, замість квітів на могилу Покійного.

Зокрема дякуємо п-ні Анні Стельмах і п. Е. Притулі за це, що зайнялися збіркою на Патріярший Фонд.

Дякуємо від серця д-рові Андрієві Леміщці, за приязну лікарську опіку і слова потіхи під час хвороби нашого Найдорожчого Покійного.

Зі зворушенням дякуємо Усім, за безчисленні вислови співчуття і слова розради, що їх нам зложили особисто, письмово і телефонічно.

Наша щира подяка Членам Родини і Приятелям з-поза Балтімор, за їхню участь у похороні і щирі слова співчуття і розради.

Особливо щиро дякуємо Кредитовій Кооперативі „Самопоміч", під проводом д-ра О. Дерія, Товариству „Самопоміч" і добрим Паням Союзу Українок — 59-ий Відділ, під проводом п-ні Анни Стельмах, за влаштування тризни, по нашому Найдорожчому Покійному Мужеві, Батькові і Братові, і всім Приятелям і Знайомим за щирі слова, що ними прощали Його на цих поминках.

Нехай Милосердний Господь обдарує усіх Вас здоров'ям і винагородить сторицею.

ЛЮДМИЛА — дружина
ІВАН — син
НАДІЯ — донька
СТЕПАН і ВАСИЛЬ — брати

Балтімор, Мд., 24-го жовтня 1978 р.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов від нас у Засвіти, дня 16-го вересня 1978 року наш Найдорожчий МУЖ та БАТЬКО

бл. п.

ЛЮБОМИР ІВАН СТАСЮК

Цією дорогою складаю найщиріші подяки близькій та далекій Родині, що не жаліючи трудів та жертви прибули з близька та далека і віддали останню прислугу Покійному.

Всім нашим Приятелям та Знайомим, що поспішили з моральною піддержкою в часі нашого горя і взяли участь в похоронних відправах.

Митрофорному о. д-рові Павлові Івахову за відправлення похоронних обрядів та Святу Літургію.

Хорові „Бурлаки" за участь співами в похоронних обрядах.

За прощальні слова над гробом Покійника, д-рові Михайлові Лозі від УККА, Тарасові Чмолі від хору „Бурлаки", проф. Юрієві Кордубі, нашому родинному Патріярхові, від Родини.

Управі та Членам хору „Бурлаки", а зокрема Тарасові Чмолі та Дозьові Пришлякові, за влаштування поминальної тризни.

Панам та Паням, прізвищ яких мені годі вичислити, які не жаліючи часу ні труду приготовили поминальну тризну.

Тарасові Чмолі за переведення поминальної тризни.

За спомини про Покійного на поминальній тризні, Ярославові Пришлякові від Пластової Станиці і Пластприяту. Проф. Романові Куцілеві від референтури УСТА — Рочестер та д-рові Осипові Кравченюкові, другові юних і студентських літ та кузенові Покійного.

Теодозієві Пришлякові та Оксані Бережницькій за переведення збірок і Всім, що зложили чисельні жертви на Служби Божі.

Хай Всевишній в своїй благодаті нагородить Вас сторицею.

Дружина — ГАЛИНА
Діти — ДІЯНА і ПЕТРО

•

Замість квітів на свіжу могилу по

св. п. Любомирові Стасюкові

зложили на Патріярший Фонд:

50.00 дол. — д-р Евген і Ніля Стецьків;
20.00 дол. — д-р Теодор і Анна Небожук, Василь і Анна Федорак;
15.00 дол. — Дмитро і Елзі Яремко. Працівники лябораторії IMKO;
10.00 дол. — Олександер і Оксана Бережницький, Зенон і Леся Коновки, Роман Конотопський, Евген і Евгенія Луковський, Василь і Анна Макух, Стефан і Ярослава Малюца, Михайло Мохнач, д-р Теодор і Іванна Парфанович, Ярослав і Оля Городецький, Михайло і Надія Пікас;
5.00 дол. — Ярослав Білий, Василь Сивенький. Іван Пастернак, Петро і Анна Тютюнник, Марія Паньків.

•

Збірка на стипендійний фонд дітям по

св. п. Любомирові Стасюкові

Зложили по:

260.00 дол. — д-р Софія Заплітна.
250.00 дол. — Олег і Дарія Чайковський.
200.00 дол. — Маркіян і Ліда Стасюк, Мако і Марта Стасюк.
110.00 дол. — Бронислав і Наталка Пруц.
100.00 дол. — ОТК Новий Сокіл, Джеррі Діон, Юрій і Марія Кордуба, Петро і Ірена Курилас, Фльоренс Кейн, Ярослав і Галина Литвин, д-р Михайло Сайкевич, Ярослав і Ліля Бурсук.
50.00 дол. — Олександер і Христина Громоцький, Іван і Марія Іскало, Зенон і Леся Коновка, д-р Степан і Ольга Курилас, Володимир і Ненсі Литвин, д-р Ярослав і д-р Ліда та Рома Ляшевичі, Роман Паньків, Теодозій і Галина Пришляк, Василь Сеньків, Михайло і Оксана Салдит, Михайло Тарнавський, д-р Андрій Турчин, Богдан і Христина Шепелявий, Роман і Люба Цьолко, Евстахій Ходань, Микола і Зоя Филипович.
40.00 дол. — Ігор і Ольга Чмола.
30.00 дол. — д-р Семен і Ірена Дорощак, Любомир і Галя Кручовий, Петро і Степанія Мурій, Омелян і Дарія Мурій, Корнель і Степанія Пришляк, Ярослав Пришляк, Василь і Мирослава Райца, Тарас і Ірена Чмола.
25.00 дол. — Пластприят, Юліян і Олександра Вагнер, Станислав і Зеня Ващак, Микола Єйна, д-р Осип і Оксана Кравченюк, Степан і Люда Коритко, Василь і Ніза Мандзій, Богдан Пашковський, Петро і Ірена Остапчук, д-р Едвард Сулковскі, Володимир і д-р Марія Юркевич, д-р Богданна Свистун.
20.00 дол. — Мирон і Уляна Бабюк, п-во Вашкураки, Любомир і Соня Головатий, Богданна Долішня, Віра Елиів, Федір і Емма Іскало, Люся і Ангелина Лящук, Микола і Віра Мальчевський, Михайло Миськів, Ігор і Марія Піцун, Петро і Анна Поліщук, д-р Роман і Богданна Топольницький, Юлія Паньків.
15.00 дол. — Микита і Василина Осташук, Борис і Оксана Шарван.
10.00 дол. — д-р Андрій Дякун, Василь Бурда, Олександер і Оксана Бережницький, Онуфрій і Галина Білоголовські, Ярослав Гулик, Ірена Гнатик, Ігор Гіль, Зенон і Ксеня Депутат, Михайло і Теодозія та Олег Депутати, Волтер і Бася Дудтка, Юрій Войчак, Степан Головатий, Марта Елиів, Л. Коритко, Володимир Копистянський, Михайло Лялька, Марія Матух, Ігор і Валентина Матух, п-во Мацьків, Тадей Михаськів, д-р Михайло Лоза, д-р Іван Мосійчук, п-во Печончик, п-во Панасевич, Василь і Параскевія Сметанюк, Роман Федик, Евген Филипів, Ришард і Дануся Хутко, Волтер Хутко, Роман і Степанія Щуровський, Ілько Новіцкий, Петро і Анна Тютюнник, Степан і Слава Шишка;
5.00 дол. — Фріц Арменат, п. Бугай, п. Вітрик, п-ні Васильківська, Галина Волошенюк, Дмитро Дранка, Богдан Дусанівський, Джек Дженнінгс, Гарри Екгарт, Анна Кордупель, Михайло Козар, Ольга Ловні, В. Коваль, Осип Залеський, Р. Шейфер, Петро Пуцак, Анна Ящишин, Андрій Стасюк, Й. Худик.

СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

З НАГОДИ ТРЕТЬОГО КОНҐРЕСУ

влаштовує

ВЕЛИКУ ВСЕУКРАЇНСЬКУ МАНІФЕСТАЦІЮ

В ОБОРОНІ ПРАВ УКРАЇНИ і ПОНЕВОЛЕНИХ МОСКВОЮ НАРОДІВ — ЗА ДЕКОЛОНІЗАЦІЮ СССР

в неділю, 26-го листопада 1978 року, Ню Йорк, Н. Й.

ЗБІРКА в годині 1:30 по полудні біля готелю Амерікана на 53-ій вул., між 7-8 Аве.

В ПРОГРАМІ — похід по 6-ій Авеню до совєтської місії; **В КОРОТКІЙ ПОЛІТИЧНІЙ ЧАСТИНІ** виступлять визначні українські дисиденти і американські політичні діячі.

Закликаємо все Українське Патріотичне Громадянство, а зокрема Молодь, всього Вільного Світу масово взяти участь у Маніфестації, доказуючи тим, що доля наших Сестер і Братів в Україні є нам близька і дорога.

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ВЕЛИКОГО НЮ ЙОРКУ
ГОСПОДАР МАНІФЕСТАЦІЇ

З нагоди Третього Світового Конгресу відбудуться:

а) **ВЕЛИКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОНЦЕРТ** в Карнеґі Гол, четвер, 23-го листопада 1978 р., год. 6:30 веч.;
б) **КОНҐРЕСОВИЙ БЕНКЕТ** в готелю Амерікана, субота, 25-го листопада 1978 р., год. 7:30 веч.

БОГ і УКРАЇНА!

XI СВІТОВИЙ КОНҐРЕС СУМ
Спілки Української Молоді

Елленвілл, Н. Й. — 17 - 18 - 19-го листопада 1978 р.

ЧЕСТЬ УКРАЇНИ — ГОТОВ БОРОНИТИ!

•

ПРОГРАМА

П'ятниця, 17-го листопада 1978 р.
Реєстрація делегатів — 10:00-12:00

Перша Сесія
1. Молитва і відкриття Конгресу — 12:00-12:15.
2. Вибір Президії — 12:15-12:30.
3. Прийняття порядку нарад і правильника Конгресу — 12:30-1:00.
4. Відчитання і прийняття протоколу з 10-го Світового Конгресу СУМ — 1:00-1:45.
5. Доповнення і вибір Комісій — 1:45-3:00
   а. мандатно-верифікаційної
   б. організаційно-статутової
   в. виховно-юнацької
   г. вишколу дружинників
   ґ. номінаційної
   д. видавничо-інформаційної
   е. фінансово-бюджетової
   є. програмово-резолюційної

Обідова перерва — 3:00-4:00.

Друга Сесія
6. Звіти мандатно-верифікаційної комісії — 4:00-4:15.
7. Звіти Центральних Органів СУМ — 4:15-7:45.
   а. Голови і членів Центральної Управи
   б. Голови Центральної Контрольної Комісії
   в. Голови Центрального Товариського Суду.

Вечірня перерва — 7:45-8:30.

8. Дискусія над звітами — 8:30-10:30.
9. Уділення абсолюторії уступаючим Органам ЦУ СУМ — 10:30-10:45.

Субота, 18-го листопада 1978 р.

Третя Сесія
10. Програмові доповіді — 9:00-12:00
11. Запити і дискусія — 12:00-1:00.

Обідова перерва —1:00-1:45.

12. Праця по комісіях — 1:45-3:15.

Четверта Сесія
13. Звіти комісій — 3:15-4:30

Перерва.
Коктейл — 7:00-8:00.
Конгресовий Бенкет, Привіти Конгресові і Товариська Забава — 8:00

Неділя, 19-го листопада 1978 р.
Богослуження — 9:00.

П'ята Сесія
14. Дискусія над звітами Комісій — 10:00-12:00.
15. Затвердження змін і правильників — 12:00-1:00.

Обідова перерва — 1:00-1:45.

Шоста Сесія
16. Вибір нових Центральних Органів СУМ — 2:00-3:00.
17. Затвердження бюджету — 3:00-3:30.
18. Прийняття постанов і резолюцій — 3:30-4:00.
19. Окремі внески і запити — 4:00-4:30.
20. Закриття Конгресу — 4:30-5:00.

Замітка: Автобус на оселю виїжджає в год. 9-ій рано в п'ятницю, 17-го листопада 1978 р. з-під дому УФО в Ню Йорку.

Божі труби

(Закінчення зі стор. 2)

було Курило. Мав він буйну чуприну, співаючи, достойно відкашлювався, голос у нього був неокреслений і скрипучий. Якось співав він вечірню. На стихирах почув я у нього: „Наще беззаконія назрищи...". Мені це сильно сподобалося, що він із „Аще", — яке я докладно знав, бож співав я дишкантом із ченцями в Бучачі, — зробив „наще", яке в літературній мові є натще, а селяни казали „наще". І от, у Швейкові вперше почув я сільського дяка.

Багато наслухався я таких дяків у Зарваниці, куди ходив я — інколи і їхав — із моєю мамою до чудотворної ікони Божої Матері. Там у Зарваниці часто можна було почути сущий попис дяків; кожен із них старався співати — якщо то був спів! — краще, умніше, сильніше. Тут треба підкреслити, що в Галичині кожна „парафія" — за моїх литячих і юних літ — мала свій напів, свій стиль дяківства. Одностильно, доладно, культурно, — було це в Крехові, чи в Жовкві, чи в Бучачі, в Лаврові, в Кристинополі, у Добромилі, — співали тільки в манастирях Отців Василіян: напів був уміло, згідно з традицією оформлений, спертий на старовинних книгах „піній"; вечірня й утреня мали свій напів, а Служба Божа мала свій напів прощень та „Господи помилуй", „Подай, Господи", чого наші американські дяки либонь не знають. А ті „Світе тихий" чи „Нині отпущаєши" були величні, могутні, незабутні. Очевидно, співали тільки в тій святій, від св. Ольги почавши, нашій, церковно-старослов'янській мові, матері нашої живої мови. Правда, всюди й часто можна було почути якесь перекручене слово. Та, чи наше село та й місто хіба не перекручує слів, а то і зміняє їх і в нашій, „живій" мові? Це ж притаманне для кожного народу. Ось, декілька таких родзинків: Никифор, Євтимій, Кипріян, Параскевія, Агапія в нашій мові Нечипір, Явтух, Купріян, Приська, Гапка та й інші Ярини й Івги. Але в тій нашій святій мові то й кожне перекручене слово мало свій зміст, своє значіння і вартість. Берімо вечірняне „Світе тихий"... „пришедше солнца на запад, видівше світ вечерний..." — скільки поезії, чуття, краси слухаючи чи співаючи цей гимн та ще й у тій церковці на Кривчицях біля Львова, коли передзахіднє сонце густо-золотистими струмами вливалося дверима до церковці. Чи хтось призадумувався над тим, що „Світе тихий" це „Світло тихе"? Чи старенька бабця, тримаючи руки навхрест на грудях, очі її знесені до Пантократора в іконостасі, з жалем, щиро співала: „дуримо сина чиньми", чи „і нас, Боже, судять люди в твоїй святині", — замість „дориносима чиньми" і „соблюди нас во твоєй святини", то Бог уже її не вислухав? А наші дяки в діяспорі зарозуміло, повсезнайськи співають: „Єдинородний Сине і словен божий..." „...воплотитися от всякія Богородици", чи в 51 псальмі при кінці „Бог не унечежит" дяк спрощує „Бог не учижит"; в різдвяному ірмосі „Таїнство странноє виджу", співає дяк „Таїнство страшноє". А наголоси — хоча вони подані в кожній церковній книзі — то такі свободолюбні, що інколи виходить суща дивовижа. Берімо таке „Всяческая днесь радости" наголос покладений на першому складі спочатку, а такий дяк дає наголос на другому складі і тоді виходить „Всяческая...". Деякому дякові радите: „Та вже краще робіть славу нам і співайте: „Вся руськая", бо чому „Всяческая"? Або, „Христос воскресе" і „Христос воскресе", два окремі значіння цього дієслова, але нашому тут дякові байдуже: чи Христос воскрес, чи когось воскресив; — такому дякові байдуже чи наше „Амінь", а чи златинщений наголос „Амінь".

Не смію докоряти нікому, а лиш жартуючи, згадаю з тугою минуле: воно бо таки не вернеться.

В Ню Йорку відбулася...

(Закінчення зі стор. 1)

Станиславові, після війни студіював хемію в університетах в Бресляві, Ерлянгені та Лювені, після чого понад 20 років був директором дослідчої дивізії світової гірничої фірми Шеррит, Ґордон Майнс, якої тепер є екзекутивним директором й віцепрезидентом з осідком в Торонто. Зі своїми співробітниками, між якими були також українські хеміки — інж. Василь Кунда, д-р Микола Зубрицький і інші, він встановив нові методи видобування ніклю, кобальту, міді, цинку й інших металів, здобувши при цьому кількадесят патентів й опублікувавши не менше 60 наукових праць, на різних мовах і в різних країнах. Є членом багатьох міжнародних професійних товариств і одержав багато відзначень, між іншим головну медаль Канадського Металюрґічного Інституту, як також почесні грамоти від хемічних товариств Англії, Франції та інших країн. Є членом Національної Дослідчої Ради й членом Дорадчого Комітету Металюрґії канадського уряду. Від Едмонтонського університету одержав докторат гоноріс кавза. На основі його метод побудовано ряд рафінерій ніклю в Канаді, Австралії, Південній Африці, Фінляндії та Філіппінах. Його корпорація продукує під цю пору приблизно 25 відсотків ніклю в світі.

Новообраний генеральний секретар, проф. д-р В. Ленцик, є відомим істориком української церкви, дійсним членом Історично-Філософічної Секції НТШ й членом ряду наукових установ, українських й американських, Католицького Історичного Товариства, Американського Історичного Товариства, дійсний член Богословського Наукового Товариства та інших. Покінчивши у Львові середню школу й Богословську Академію, д-р Ленцик вчителював в українських школах в Галичині й Холмщині, а згодом став професором Малої Семінарії у Львові. Був заступником директора Технічних Шкіл у Холмі й у Львові і заступником директора Малої Семінарії. Після війни став професором теології в Гіршбергу. Здобувши докторат філософії в Українськім Вільним Університеті при катедрі проф. Дмитра Дорошенка, він повторив свої студії в ЗСА й здобув докторат філософії в Фордгемському університеті. Його докторську тезу на тему історії української церкви надрукувало університетське видавництво. Вчив десять років в Сітон Ґолл університеті, а тепер вчить в коледжі св. Василія в Стемфорді, де є водночас директором бібліотеки й музею. Є автором численних праць зі загальної та церковної історії й співробітником Енциклопедії Українознавства.

Третій член Секретаріяту й його скарбник, д-р Б. Стебельський, є широко відомим громадським, мистецьким й науковим працівником. Від ряду років він очолює НТШ в Канаді й редаґує його видання. Крім видань НТШ, він опублікував більше число статтей на теми українського мистецтва й культури й під цю пору є головою світової Ради для справ культури при СКВУ. Є співробітником тижневика „Гомін України" і активним членом ряду місцевих і крайових організацій.

Після виборів розглянено ряд актуальних справ і намічено важливіші завдання: видання хроніки НТШ за останні роки, видавання Бюлетеню Секретаріяту для постійного зв'язку з крайовими Товариствами ім. Шевченка, відбування щорічних сесій, участі делеґатів Головної Ради в конгресі СКВУ, утворення Наукової Ради при СКВУ й однодушно схвалено звернутися до українських науковців, щоб не роздрібнювали своїх сил на творення нових установ, в час, коли слід консолідувати існуючі.

В Україні

ДИПЛОМИ ЛКСМ УКРАЇНИ — ПЕРУКАРЯМ

Що ЛКСМ України видає диплом різним „героям" за їхні „подвиги" — це відомо, але що в його обсяг діяльности входить також призначувати дипломи в такій ...важливій ділянці, як перукарство, важко було б повірити. Але, прочитавши оповістку в жовтневому числі київської „Радянської України", переконуємося, що в „радянській" Україні діються і такі чуда дива. Газета інформує, що недавно відбувся „конкурс обласного управління побутового населення, в якому взяли участь з усіх міст і районів области". Під час цього конкурсу учасники намагалися зробити якнайкращі жіночі і чоловічі зачіски і „стрижку". Після перерахування нагороджених осіб яким присуджено перші місця у цьому „почесному" змаганні — їм вручено червоні стрічки чемпіонів, як також дипломи обкому ЛКСМ України та різні грамоти і дарунки.

ВЕЛИКІ ЗМІНИ...

(Закінчення зі стор. 2)

військ, а спроба диктувати Румунії Москві не повелася.

Тиждень тому в Пекіні оголошено про ліквідацію формації „Червоної гвардії", створеної під час т. зв. „культурної революції", яку Мао використовував для терору проти всіх, хто не підтримував перманентної революції.

Це ще один крок у напрямку повного перегляду програми Мао та прагматичного підходу до перебудови внутрішньої системи країни.

Потерпіла Москва також поразку у своїй політиці щодо Японії. Чотири роки велися спроби втягнути Японію у коло совєтської економіки, використати її технологічні можливості та капітал у Сибіру та на Далекому Сході, але японці є практичні люди, бо вони мали зноситись з Москвою, яка їх обдурила у розвитку сахалінської нафти, не повертає чотирьох маленьких островів, тому Токіо і підписало угоду з Пекіном.

Сьогодні Пекін говорить словами Тенг Гсіао-пінґа, що Китай і Японію пов'язують традиції на протязі майже двох тисяч літ (від УІ століття — і.с.) хоч були війни, були образи, але минуле треба забути й думати про майбутнє. Приїхавши до Японії, не атакував її за воєнні зв'язки з Америкою, а навіть обережно підкреслив про потребу для Японії тримати міцні зв'язки з Америкою, посилити свою збройну оборону, провадити більше активну політику в Азії в тісній співпраці з Китаєм і бути опорою проти спроб експансії у світі т. зв. гегемонізму, очевидно московського.

Сталося також ніколи не очікуване — зустріч з бувшим прем'єром Танака та візита до імператора Гірохіто і спільна фотографія двох подруж.

Розглядаючи цю візиту Тенг Гсіао-пінґа та його прихильні заяви в сторону Японії, треба думати, що цей крок був подиктований практичними вимогами. Адже ніхто сьогодні не може допомогти Китаєві так багато як Японія, з її високою технікою та досвідом. Японія добре знає умови китайські та розуміє психологічні наставлення його лідерів. Понад 30 років тому Японія вклала чимало заходів у розбудові Манджурії.

За сорок років господарювання в південній Манджурії та понад двадцяти років всією країною, японці створили добру сітку залізниць, збудували великі заводи, зробили те, що потім в 1945 році Москва нищила, грабувала та вивозила до себе.

Тепер також треба будувати порти, прокладати нафтопроводи та багато чого іншого й платити за те сировиною-нафтою, вугіллям та різними копальняними сировинами. Для таких плянів на майбутнє Китай не послухав лівих японських партій, „зрадив їх", — як вони заявляють, — і співпрацює зі своїм азійським сусідом — Японією.

ПРОМОВЧАНИЙ...

(Закінчення зі стор. 2)

своїх прерогативах зберегла елементи дійсно демократичних законів доби Державного Будівництва 1918-20 років, елементи переємництва УНР і Національної Революції, елементи державницько-революційної дії між двома війнами та в час Другої світової війни, і вкінці дуже важливий елемент дійсного соборництва — репрезентація всіх діючих політичних партій і організацій зі всіх земель України.

Величезне значення реорганізації Державного Центру УНР і створення Української Національної Ради полягало ще і в тому, що вона на своїй першій Сесії в 1948 році устами своїх послів заявила перед українським народом на рідних землях і вільним світом, що Державний Центр Української Народної Республіки є єдиним леґітимним речником українського народу до часу, коли він — народ наш — на вільній землі встановить справедливий лад шляхом вільних виборів. Разом із тим, ДЦ УНР і посли на сесії УНРади виразно заперечили т. зв. Урядові УССР всяке право репрезентувати український народ і від його імени приймати якінебудь міжнародні зобов'язання, бо вони не є актами і зобов'язаннями українського народу, але актами і зобов'язаннями в інтересах чужої влади в Україні — російського большевизму.

Значення реорганізації ДЦ УНР і створення Української Національної Ради 30 років тому назад важне тим, що саме тут, на чужині, силами незалежних самостійницьких чинників створено дійсно леґітимноправні демократичні інституції, включно із екзильним передпарляментом — УНРадою, які мали служити символом переємництва доби УНР в Україні і одночасно для сучасної України зразком-прикладом майбутніх демократичних інституцій у вільній Україні. Також ці демократичні інституції мали задокументувати перед вільним світом не тільки леґітимну „контінуїті", але нашу державницьку зрілість організувати наше життя на народно - демократичних принципах. Так розглядали ролю ДЦ УНР і Української Національної Ради ті дійсно визначні політичні діячі, які і були їх реорганізаторами і дійсними творцями.

Для нашого внутрішнього життя на чужині створення Української Національної Ради було зворотним пунктом і дійсним зламом, бо це вперше в історії останнього періоду українські діячі із різних земель України, різні за своїми ідейно-програмовими принципами засіли разом в українському передпарляменті в екзилі для обміну думок та формулювання позицій української визвольної політики. Пригадуючи цей важливий ювілей УНРади всім, кому треба, а зокрема учасникам останньої сьомої сесії УНРади та численним прихильникам цієї важливої інституції, ми хочемо наголосити непроминаюче історично- політичне значення Української Національної Ради як українського демократичного передпарляменту в екзилі. Одночасно хочемо висловити глибоке впевнення, що прийде скоро той час, коли маєстат і прерогативи Української Національної Ради будуть привернені у згоді із тимчасовим законом із 1948 року і вона — Українська Національна Рада, як органічна і складова частина ДЦ УНР — знову стане форумом творчої співпраці всіх самостійницьких сил.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІВАН ПЕТРІВ, член УНС Відд. 22 в Чікаґо, Ілл., помер 14 серпня 1978 на 64 році життя. Залишив у смутку дружину Анну, синів Івана і Михайла, дочку Маріянну та 10 внуків. Похорон відбувся на цвинтарі св. Миколая в Чікаґо.

Вічна Йому Пам'ять!
Гелен Олек, секр.

ДЖОН ЄДЛІНСЬКИЙ, член УНС Відд. 287 в Джерзі Сиґі, помер 2 жовтня 1978 на 84 році життя. Нар. 1894 р.; членом УНС став 1916 р. Залишив у смутку дружину Джені. Похорон відбувся 4 жовтня 1978 р. на цвинтарі Меморі Ґарденс Меморіял в Лейк Ворт, Фла.

Вічна Йому Пам'ять!
Богдан Ясінський, секр.

РОЗАЛІЯ ЯЦЕВИЧ, членка УНС Відд. 390 в Брістоль, Конн., померла 7 вересня 1978 на 91 році життя. Нар. 1888 р. в Україні; членкою УНС стала 1935 р. Залишила у смутку родину: Дмитра, Вілліяма, Івана, Марію, Мілдред і Юлію. Похорон відбувся 9 вересня 1978 р. на цвинтарі св. Михаїла в Терривілл, Конн.

Вічна Їй Пам'ять!
Петро Бугрин, секр.

МАРІЯ М. КРАВЧИШИН, членка УНС, Відд. 35 в Чікаґо, Ілл., померла 12 жовтня 1978 на 53 році життя. Нар. 1926 р. в Чікаґо, Ілл.; членкою УНС стала 1939 р. Залишила у смутку родичів: Івана і Анну, сина Даниїла, внука, сестру Анну з родиною, братів Івана і Михайла з родинами. Похорон відбувся 14 жовтня 1978 р. на цвинтарі св. Марії в Евергрін Парк, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!
Богдан Вовчик, секр.

АНДРІЙ БОГОТОБЯК, член УНС Відд. 35 в Чікаґо, Ілл., помер 22 вересня 1978 на 71 році життя. Нар. в Перемишлі, Україна; членом УНС став 1965 р. Залишив у смутку приятелів та знайомих. Похорон відбувся 10 жовтня 1978 р. на цвинтарі Воскресіння в Джастіс, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Б. Вовчик, секр.

ТЕКЛЯ ЛУКАСЕВИЧ, членка УНС Відд. 37 в Елізабет, Н. Дж., померла 31 серпня 1978 на 79 році життя. Нар. 1895 р. в Псарах, пов. Рогатин, Україна; членкою УНС стала 1924 р. Залишила у смутку сестрінка Миколу. Похорон відбувся 2 вересня 1978 р. на цвинтарі св. Йосифа в Корнаполіс, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Анна Гнатюк, секр.

АНДРІЙ ФРАНЧАК, член УНС Відд. 286 в Джерзі Сиґі, Н. Дж., помер 5 вересня 1978 на 59 році життя. Нар. 1919 р. у Вілкс Беррі, Па.; членом УНС став 1940 р. Залишив у смутку Анну Марію і Рожу Юлію Франчак. Похорон відбувся 8 вересня 1978 р. на правосл. цвинтарі св. Івана в Нантікок, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Павлина Балютянська, секр.

АННА КРАВЕЦЬ, членка УНС Відд. 287 в Джерзі Сиґі, померла 12 вересня 1978 на 78 році життя. Нар. 1900 р. в МекКіс Рок, Пенн.; членкою УНС стала 1925 р. Залишила у смутку Джін А. Кравець. Похорон відбувся 16 вересня 1978 р. на цвинтарі Мт. Лебанон в Піттсбурґу, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Богдан Ясінський, секр.

ТАНЯ ПРИШЛЯК, членка УНС Відд. 37 в Елізабет, Н. Дж., померла 4 жовтня 1978 на 74 році життя. Нар. 1904 р. в Чорна Ріка, Україна; членкою УНС стала 1951 р. Залишила у смутку сина Андрія і три дочки: Анну, Евгенію і Гелену, та 9 внуків. Похорон відбувся на цвинтарі св. Гертруди в Колонія, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Анна Гнатюк, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 11-го ЛИСТОПАДА 1978 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 270-ий Відд., о год. 7:30 веч. в УНДомі. Проситься чл. прибути, вирівняти вкладки або посилати поштою на адресу фін. секр. — S. Ostrowsky, 29 Lexington Ave., Jersey City, N.J. 07304. Tel.: (201) 432-2983.